

ROMANOS
Yí Necy Huídi San Pablo
Yajniguejx Je Mibijcpidíjc Jim
Roma

¹ Hich Pablo tumbich ma Jesucristo ytung. Jesucristo ti xyajníbicyich co nduna'ñich ma yi' ytung quipxy miid yi' y'apóstol ajcxy. Ti xypidägyich ma jada tung tügijip co ngapxhuäcxibich Dios y'ayuc ytiy'ajt oybi.

² Dios jecy'ajty y'ayuc yajhui'my cojay ma yi' y'ayucnajtzcapxiyyibi ñecy co quexa'ñ anajty je Cristo ya naaxhuiñ. ³ Ngapxhuäcxyich jada ayuc jadu'n nej ajt nHuindzin Jesucristo, je Dios y'ung, yma'xung'ajty ya naaxhuiñ. Hue' yi' ñinícx paty ma ytaj. E yi' ytaj je rey David je' ymij'ap'ajti ymijteedy'ajti. ⁴ Per Jesucristo ti paady ma Dios yi' yjihui'ñ ymic'ajt. Co Dios yajjugypijcy y'ung ma anajty ti y'ögy miid yjihui'ñ ymic'ajt, chi ti yajnejhui'anajty je naaxhuiñyäj co Jesucristo hue' je' Dios y'ung, huidibi miid huädz yjot huädz yhuinma'ñ, etz nañ ymic'ajt. ⁵ Co Dios yajjugypijcy Jesucristo ma anajty ti y'ögy, chi mijmay'ajt tuñ miid hich ajt ycixpi. E nañ miid Jesucristo ycixpi Dios ti xyajníbicyich co ngapxhuäcxibich yi' y'ayuc ytiy'ajt ma yi' mayjäy ajcxy ma tüg'óciy naax cajp, jigix jébi mayjäy mibijccixy e nañ capxymidoogixy Jesucristo. ⁶ E miich ajcxy huidibi tzinaayb jim ma yi' cajp huidibi xijip Roma,

nañ jadu'n Dios miich ajcxy ti xyhuin'ijxcixy jëbi ajcxy Jesucristo xyjäy'adyii.

⁷ Jada necy nguejxypich ma miich ajcxy nidüg'óciy huidibi jim yajpatcixp ma yi cajp huidibi xiijip Roma. Dios miich xychojccixp xyjihuiiygixp, e nañ Dios ti xyhuin'ijxcixy jaydëbi yi' xyjäy'adyii, etz nañ jaydëbi mdzinaaygixy miid huädz mjot huädz mhuinma'ñ. Huen iich ajt nDios Teedy etz ajt nHuindzin Jesucristo may'ajt oy'ajt tunipy miid miich ajcxy etz nañ xyajjotcugihuip ajcxy.

Pablo nicxy mibijcpidijc cogapxihua'ñ jim Roma

⁸ Tim jayijp nyajnajxpich jäygidaacin ma Dios, miid Jesucristo yxii, co miich ajcxy ti mmibijccixy Jesucristo. Mayjäy ma nidüg'óciy naax cajp ti nejhuiiygixy jadu'n nej miich ajcxy ti mmijpidaaaccixy Jesucristo. ⁹ Iich tumbich cixyjot huinijot ma Dios ytung, co ngapxhuäcxyich Dios y'ayuc ytiy'ajt miid Jesucristo ycixpi. Dios yi' tiy'ajt yegip jadu'n nej jabom jabom Dios nmibijctzooyich miid miich ajcxy ycixpi.

¹⁰ Dios nmibijctzooybich pen yi' jadu'n tzojcp co jëbi nnicxyich cham tiempo jim ma miich ajcxy myajpaady. Canaag'oc iich miich ajcxy nicxy nja'ixaangixy, e ca' y'oyiy nej nícxibich.

¹¹ Ooy njanijot'atyich co iich miich ajcxy nicxy n'ixaangixy, jaydëbi ngapxhuäcxibich Dios y'ayuc ma miich ajcxy miid Dios yjihui'ñ ymic'ajt, e nañ ngapxhuäcxibich Dios y'ayuc ma miich ajcxy jaydëbi tiydudägy mmibigipy ajcxy Jesucristo.

¹² Pen oyhiyb nej nícxibich ma miich ajcxy

myajpaady, chi jëbi njotcugihui byich co anajty n'ixyich nej miich ajcxy mibijccixy Jesucristo, e nañ jaydëbi mjotcugihui py miich ajcxy co anajty m'ijxcixy nej iich nmibicyich Jesucristo, e jadu'n nayyajjotcugihim miñ xyipy.

[13](#) Ndzojcypich co miich ajcxy mnejhuihuipy co canaag'oc ti njapidaagyich nhuinma'ñich co anajty nnicxa'ñich ma miich ajcxy myajpaady, e ca' y'oyiy nej nícxibyich. Njijp'ijxypich co oyihuip jadachambí tiempo jadu'n nej jëbi nnícxibyich jim ma miich ajcxy. Com njacyaj'ixpigaamybich miich ajcxy, e nañ njacyajmibigaamybich ajcxy Dios y'ayuc. Tim jadu'n nej nduñich canaag agajp ma chınaaygixy yi jacjadyii jäy huidibi ajcxy ca' yjudíojäity. [14](#) Dios jadu'n xyajnibijcich jada tung, paady copicy co ngapxhuäcxibich yi' y'ayuc ma tûg'óciy jäy, etz majaty naax cajp. Ngapxhuäcxamybich Dios y'ayuc ma yi jäy ajcxy huidibi griego ayuc cápxcixp, etz ñan ma yi jäy ajcxy huidibi ca' griego y'ayuc capxcixy. Ngapxhuäcxamybich Dios y'ayuc ma yi ixpicy jäy ajcxy, etz nañ ma yi jäy ajcxy huidibi ca' y'ixpicyitä. [15](#) Paady ycixpi ooy ndzachcapxhuäcxa'ñich Dios y'ayuc ma miich ajcxy huidibi yajpatp jim Roma nañ jadu'n.

Je ayuc tiy'ajt oybi

[16](#) Ca' nmidzo'ydunyijiçh Cristo y'ayuc ytiy'ajt. Com je' jada je oybi ayuc huidibi tzoon ma Dios, ymiid yi' Dios ymic'ajt jigix jëbi tûg'óciy jäy ajcxy paadipy pocy huinmeecxin, pinjaty cöbigaamb Cristo y'ayuc. Tim jayi jp ti ngapxhuäcxy Jesucristo y'ayuc ytiy'ajt ma yi judíojäy ajcxy, e jac'axam

ma yi huidibi ajcxy ca' yjudíojäity. ¹⁷ Jesucristo ytiy'ajt xyajnejhuiiyim co nmibijcim co Cristo ti jöch ajt nbocy etz nxihuin, chi Dios xycöbigaaním jadu'n nejjihuïy tudägyäy. Ca' ji jadüg huinma'ñ nej Dios jëbi xycöbijcim jadu'n nej jihuïy tudägyäy. Com jadu'n jaybety y'ity ma Dios ñecy ma jadu'n yminañ: “Pinjaty tudägy'ajtin ti paady miid co ti mijpidägy Dios y'ayuc, hue' je' tzinähuip, ca' yjugy'ajtin ycixipy ytigoyipy.”

Je naaxhuiñjäy ajcxy ypocý

¹⁸ Copicy nbaatim tudägy'ajtin ma Dios, com je Dios huidibi tzinaayb tzajpjoty ti xyajnejhuiiyim co yi' tzaachytuna'ñ mictägy tüg'óciy jäy ajcxy huidibi midundigooyb yi' ytiy'ajt, tüg'óciy huidijaty jibic huinma'ñ ymiid, tüg'óciy yi' ajcxy huidibi yajtigooyb Dios ytiy'ajt miid je jibicpi huidibi ajcxy ytumyb. ¹⁹ Com yi jäy ajcxy huidibi jibicjot jibic-huinma'ñ miid, y'ijxpy ñejhuiiyb ajcxy Dios ytiy'ajt, com Dios ti pidägy yi' ytiy'ajt ma yi' ajcxy yjot yhuinma'ñ. ²⁰ Ñejhuiiyb jäy ajcxy Dios ytiy'ajt, com mabaad oga'n Dios yajcojy naaxhuiñbi ixti chambaad, quëxiçp ya naaxhuiñ Dios ymic'ajt y'ijxpejt, oy ca' pin Dios ixy, huidibi Dios ti cojy ti macxy yejcpy ijxpejt co Dios yjiijity, etz Dios ymic'ajt huiniçxi huinitiempo ijtp yi', ca' ycixipy ytigoyipy nimina. Co anajty Dios tzaachytuna'ñ yi pocyjäy ajcxy, ca' ajcxy ni ti ayuc miid huaad adzohuimbidiip Dios miid ajcxy ypocý ycixpi. ²¹ Com ñejhuiiyb ajcxy co ji Dios yajpaady, e ca' ajcxy ojadajtcixy ca' ajcxy huindzigiiygixy Dios. E nañ ni ca' ajcxy yajnaxy Dioscojuyip

ma Dios. E nañ jadu'n ajcxy ñaybidáacigixy amij agix, yhuinma'ñ ixtaaygixy huidibi ca' ytiy'ajtity. Yajtigooyi ajcxy Dios ytiy'ajt ma ajcxy yjot yhuinma'ñ, e nañ miid'ajtcixy tzuuhuinma'ñ. ²² Yi jadu'mbi jay ajcxy hue' yhuinma'ñ pidaaccixy co ajcxy ooy ycohuinma'ñity, co ajcxy ooy y'ixpicyity, e ca' yjanchity, tzuu huinma'ñ ajcxy ymiid. ²³ Ma yjapadyii ojadáajtcixipy huindzigiygixipy Dios huidibi ymic'ajtin y'oy'ajtin ca' ycixipy ytigoyipy nimina. Chi ajcxy yajtigach yjot yhuinma'ñ, e huindzigiygixy jay y'ahuinax e jay ajcxy yjugy'ajtin etz y'oy'ajtin cixaamb tigoyaamb. Ixti mijpidaaccixy nañ jadu'n joon y'ahuinax, iyujc y'ahuinax etz tza'ñ y'ahuinax.

²⁴ Co jay ajcxy jadu'n ytundigoy, paady Dios ñajtz'ixiyin ajcxy, huen tundigooygixy nej anajty ci'm jibichuinma'ñ nijot'ajtcixy. Ñaymidundigóoyigixy ñinícx miñ xyipy huidibi janch oy midzo'yduuni. ²⁵ Ma yjapadyii ixipy mijpidaaccixy je tiy'ajt tiydudägypí nej Dios ti yecy, huin'it ajcxy mijpidaaccixy anii huidijaty jay ti cojy ti macxy. Ma yjapadyii ixipy huindzigiygixy Dios, huidibi ci'm ti yajcojta yüg'ociy tijaty ji yajpaatp, huin'it ajcxy huindzigiygixy jay y'ahuinax joon y'ahuinax, etz iyujc y'ahuinax huidijaty ca' ti mic'ajt miidity. Copicy n'ojadajtim ngömaayim Dios huinixii huini tiempo. Amén.

²⁶ Miid co jay ajcxy tzachhuindzigiygixy jay y'ahuinax etz jactijaty ahuinax, paady ycixipi Dios ajcxy ñajtz'ixiyii, chi ajcxy tungixy yi jibic-huinma'ñ huidibi ci'm nijot'ajtcixyp huidibi oy ymidzo'yduuni. Töxyjay

ajcxy ma yjapadyii chináaygixipy tudägy miid näy, chi ajcxy ñaymiidtzináayigixy e ñaymiidtundigóoyigixy actöxyjäydijc. ²⁷ Yeydijctijc ajcxy nañ jadu'n ñaymiidtundigóoyigixy miñ xyipy. Ñaymiiddzináayigixy ma yjapadyii iyxipy chınaaygixy miid töxyjäy ajcxy, huin'it ytundigooygixy ma Dios ytìy'ajt. Ci'm nijot'ajtcixy jibic-huinma'ñ huidibi oymidzo'yduuni, ypátcixipy ma ajcxy ñinícx je tzaachypi huidibi Dios ypidacpy miid yi' ajcxy ypcocy ycixpi.

²⁸ Co yi jäy ajcxy jadu'n ci'm yhuinma'ñ ti pidaaccixy co ca' yajmij'ada'ñ Dios, paady ycixpi Dios ñajtz'ixiyii ajcxy. Huen tim tungixy huidibi ajcxy ci'm ñijot'ajtpy, huidibi Dios ca' jäygidägy. ²⁹ Jäy ajcxy ooy mij jibic-huinma'ñ canaagnax nijot'ajtcixy; yeydijctijc ooy ajcxy jibic-huinma'ñ tungixy; ooy ajcxy migapxtigoy töxyjäy ajcxy; ooy ajcxy adzojccixy comeeñ'ajtin; ooy mi'ijxtinaaygixy ymigügtijc; ca' ajcxy ymigüg ixaangixy; ooy ajcxy yjäyyaj'öccixy; ooy ajcxy chiptunaangixy; ca' ajcxy ycapxymidohuaangixy; ooy ajcxy ymigüg huin'iiingixy; ooy ajcxy ypiitzcapxcixy; ca'p ajcxy ymigüg ixaangixy. ³⁰ Jäy ajcxy ooy nigapxy ni'oiji ymigügtijc; ca' ajcxy ixaangixy Dios; ca' ti jäygidaaccixy; ooy ajcxy amiñ agix ñayjihuüyigixy; ooy ajcxy ci'm ñaygomáayigixy; ooy ajcxy cojy macxy jibic-huinma'ñ, ca' ajcxy capxymidoogixy ytaj yteedy. ³¹ Jäy ajcxy ca' y'ayuc-huinjihuüyigixy; ca' ajcxy cuydungixy ycim'm'ayuc; ca' ajcxy ni pin tzojccixy jihuüyigixy; ca' ajcxy ni pin pa'ayoogixy. ³² Jadayaabi jäy ajcxy ñejihuüyb co Dios ti cojy ti

macxy ycötujcın co pinqaty tundigooyb jadu'n miid Dios ytiy'ajt, tigooyip ajcxy yjugy'ajtin. Oy iyxipy yi jäy ajcxy janejhuiygixy co padaangixy y'o'cın, huin'it ajcxy jactımtungixy jibic-huinma'ñ, e nañ jadu'n jocujuj ajcxy co jac pinqaty jibic-huinma'ñ tungixy.

2

Dios tiydumb jadu'n nej yi' tzocy

¹ Paady co miich migüg m'ix'ixy mba'ixy ti ytumyb, ti migüg ycapxyp ti anajty pocy mnaymöyii, oy iyxipy ypinjäy ñejpyjäity. Miich ooy ti pocy m'ixy ma huing jäy, e nañ jadu'n miich ooy mij mdundigoy, tim jadu'n nej yi' ajcxy ytundigoogixy. ² Nejhuiiyim co Dios tudägy ytuñ co tzaachytuñ tüt'ociy pinqaty tundigooyb. ³ E miich co migüg m'ix'ixy mba'ixy ti ytumyb ti migüg ycapxyp, nañ jadu'n miich Dios xychaachytuna'ñ. ¿Nej mdijy mdzögip co anajty Dios xytıyduna'ñ? ⁴ ¿Nej ca' mjäygädägy nej Dios mij ooy may'ajt oy'ajt ti tuñ miid miich, nej ooy mij ti xypa'ayoy, mij ti xymimecxtucy? ¿Nej ca' mnejhuiy co Dios mij ooy xypa'ayoy xymimecxtucy, jigix mjothuimbidiy nej mdundigoy ma Dios ytiy'ajt? ⁵ Miid co ooy mjotjuuñity mgöjuuñity, ca' ajcxy mjothuimbida'ñ, ca' ajcxy m'ixmadza'ñ nej ajcxy mdundigoogixy. Paady ycixpi Dios huidibi tudägy tumb nügi miich yi' ooy mij xychaachytuna'ñ co anajty xii tiempo ycixy ytigoy, e Dios chaachytunamyb jäy ajcxy miid ypcocy ycixpi. ⁶ Co anajty Dios tiyduñ yi naaxhuiñ jäy, chi yajnigidagihua'ñ nidüg nidüg nej anajty ti

chinäy. ⁷ Nijëjity jäy ajcxy oyjot oyhuinma'ñ tungixy jabom jabom, yjijp'ijxpy ajcxy co Dios oybi ymöhuaanigixy, nañ yjijp'ijxpy ajcxy co Dios ycömayiib, yjijp'ijxyp ajcxy yjugy'ajtin huidibi ca' ycixipy ytigoyipy nimina. Yi jadu'mbi jäy Dios ymöhuanib jugy'ajtin huidibi ca' ycixipy ytigoyipy nimina. ⁸ Per Dios chaachytunamyb mijcajee yi jäy ajcxy huidibi ca' ycapxymidoohuaangixy, huidibi ca' cuydungixy Dios ytiy'ajt, huidibi ajcxy tumb jibic-huinma'ñ. ⁹ Ayo'n tzaachypi ypadamyb tüg'ociy jäy ajcxy huidibi jibic-huinma'ñ ti tuñ. Nañ jadu'n miich judiojäy ajcxy tim jayiip mbadaangixy tzaachypi, pen mdundigooygixp, e chiini yi jacjadyii jäy padaangixy tzaachypi, pen tundigooygixp. ¹⁰ Tüg'ociy pinjaty oyjot oyhuinma'ñ tungixp, Dios ymöhuanib yi' ajcxy oy'ajtin, nañ cömyaanip yi' ajcxy Dios, etz nañ yajjotcugihuib ajcxy. Tim jayiip yi judiojäy pada'ñ ajcxy oybi, etz jac'axam yi jacjadyii jäy ajcxy.

¹¹ Dios ca' tiyduna'ñ jäy ajcxy huin'ijxpety, quipxyjaty tiyduna'ñ nidüg'ociy jäy ajcxy. ¹² Nidüg'ociy jäy ajcxy huidibi tundigooygixp, Dios yajtigoyaanip ajcxy yjugy'ajtin. Yi jäy ajcxy huidibi ca' miidity Dios ycötujcin huidibi cojaayip, Dios yajpocycähuaanip ajcxy, com ymiid ajcxy Dios ytiy'ajt ma yjot yhuinma'ñ. Yi jäy ajcxy huidibi miid Dios ycötujcin cojay, Dios yajpocycähuaanip ajcxy miid yi' ycötujcin huidibi cojaayip. ¹³ Yi jäy ajcxy huidibi nigoob amido'ijtp co yajcapxy Dios ycötujcin, e ca' ycapxymidoogixy, ca' ycöbiga'nyii Dios jadu'n nej jihuib ytudägyjäity. Yi jäy ajcxy huidibi capxymidoob Dios ycötujcin, Dios

cöbigaanip co ajcxy ytudägyjäity. ¹⁴ Yi jää ajcxy huïdibi ca' miidity Dios ycötujcin huïdibi cojayip, co ajcxy nijot'ajtcixy oyjot oyhuinma'ñ jadu'n nej Dios tzocy, jadu'n nipaady nej jihuüy ajcxy miidity Dios ycötujcin. ¹⁵ Co je jää ajcxy oyjot oyhuinma'ñ tungixy, huin'it yajniguëxïccixy co ajcxy ymiid Dios ycötujcin ma ajcxy yjot yhuinma'ñ. E co paatcixy jibic jot jibic-huinma'ñ, huin'it jibic ñayjihuüyigixy. E co patcixy oyjot oyhuinma'ñ, huin'it ooy oy ñayjihuüyigixy. ¹⁶ Jada je'du'n je jemybi oybi ayuc huïdibi ngapxhuäcxypich co miinip je xii je tiempo co Jesucristo, miid Dios ycötujcin, tiydunip tûg'ociy jää ajcxy nej anajty yjot yhuinma'ñ ajcxy miidity, tûg'ociy pinjaty ti tuñ ayüch ameech tijaty.

Je Dios ycötujcin huïdibi Moisés yjay jecy'ajty

¹⁷ Miich ajcxy huïdibi minamb co mjudíojäity, miich ajcxy mnijipidaaccixyp Dios ycötujcin, je jecyip huïdibi jaybetyip. Miich ajcxy mnaygomáayigixy co miich ajcxy Dios xyjäy'adyii. ¹⁸ Miich ajcxy mnejhuiyb nej Dios tzocy nej huaad mjäy'ajtcixy. E nañ ti m'ixpicy Dios ycötujcin huïdibi ti xyajnejhuiygixy huïdibi tiy'ajt jac'oyip. ¹⁹ Miich ajcxy minamb co janch janch co miich ajcxy Dios ytiy'ajt myejci ma yi jää ajcxy huïdibi ca' Dios ytiy'ajt miidity, jadu'n nipaady nej jihuüy tûg huintzpi mhuijtzyöy, e nañ jadu'n nipaady nej jihuüy mgodicxy je jää ajcxy huïdibi agootztuum tzinaayb. ²⁰ Miich ajcxy judíojäy myaj'ixpijcipy yi jää ajcxy huïdibi ayoob, huïdibi ca' ti tiy'ajt nejhuiygixy, e mgapxhuijy yi jää ajcxy huïdibi ca' yhuinma'ñymejtzcixy. Miich ajcxy minamb co

m'ayuc etz mdiy'ajt mbaatcixy ma Dios ycötujcın huıdibi jaybetyip. ²¹ Miich ajcxy myaj'ixpijcpy jacjadyii jäy ajcxy Dios ytıy'ajt. ¿Nej co ca' ci'm mguydungixy nej ti myaj'ixpijccixy? Myaj'ixpijcpy ajcxy jacjadyii jäy co ca' huaad ymeetzixy, e miich ci'm ajcxy meetzp. ²² Miich ajcxy myaj'ixpijcpy jacjadyii jäy co ca' huaad migapxtigoy töxyjäy ajcxy, e ¿miich ajcxy nej co mmigapxtigooygixy töxyjäy ajcxy? Miich ajcxy ci'm minamb co ca' huaad yajhuindzigi tzaaboch quipychech, e miich ajcxy ci'm mdzachmeech je meeñ ma je tzajptjc ma je quipychech y'ity. ²³ Miich ajcxy mdzachnaygomáayigixy co mguydungixy Dios ycötujcın. Miich ajcxy m'ixtiy Dios miid co ca' ajcxy mguyduni yi' ytıy'ajt. ²⁴ Paady jadu'n jaybety miin ma Dios ñecy, ma jadu'n ymina'ñ: "Com co miich ajcxy mdundigooygixy, paady ycixpi yi jacjadyii jäy ajcxy nigapxy ni'oju Dios yxii."

²⁵ Co ajcxy mguyduunip Dios ycötujcın, huin'it Dios xytunipcuendi co miich ajcxy miidity je tiy'ajt ma mniniçx co Dios xyjäy'adyii. Co ca' ajcxy mguyduunip Dios ycötujcın, huin'it Dios ca' xytunipcuendi co miich miidity je tiy'ajt ma mniniçx co Dios xyjäy'adyii. Jadu'n nipaady nej jihuüy ca' mdiy'ajttiity. ²⁶ Co yi jacjadyii jäy ajcxy huıdibi ca' miidity tiy'ajt ma ñiniçx, e cuyduni ajcxy Dios ytıy'ajt, jadu'n nej ajcxy ytıy'ajttiity. ²⁷ Yi jacjadyii jäy co ajcxy cuyduñ Dios ytıy'ajt, yi' ajcxy capxpaady'idiy ma Dios. E miich ajcxy judiojäy mbo-cycähuip miich ajcxy, oy miich ajcxy mjamiidity ixiyipy Dios ycötújcin hudi cojaayıp, pen ca' mguydungixy. ²⁸ Je iixpejt janchypi co pinjaty Dios

yjäy'ajtyp, canan je' je ijxpejt huidibi ymiid ma ninicx. E nañ jadu'n canan je' je tiy'ajttihuii cötujcin huidibi jää cuydun jecy'ajty. ²⁹ Je ijxpejt janchypi co pinjaty Dios yjäy'ajtyp, je' je' je ijxpejt huidibi ymiid ma yjot yhuinma'ñ, je oyjot oyhuinma'ñ huidibi ymiid, je ijxpejt co je Espíritu Santo ti yajhuächyii yjot yhuinma'ñ, canan je' je tiy'ajt co ti cuyduñ je jecyip cötujcin huidibi cojay ijtp. Yi jadu'mbi jää ajcxy cömay'idipy ma Dios, e ca' ycömay'ida'ñ ma jää ajcxy.

3

¹ Pen tiy'ajt jadu'n nej nm̄ina'ñich, ¿ti jäygidaacín yi judíojäy ajcxy ymiid ma Dios huidibi yi jacjadyii jää ajcxy ca' miidity? ¿Ti jäygidaacín ajcxy ypatypy co ajcxy miidity tiy'ajt ma ñinicx co Dios yjäy'adyii?

² Yi judíojäy ooy canaagnax oy'ajtin jamiidity. Tim jayip Dios yajnibijci ajcxy yi' ycötujcin yi' y'ayuc huidibi cojaayip. ³ ¿Nej mdijy co Dios ca' cuyduna'ñ yi' y'ayuc miid yi judíojäy ajcxy miid co nijéjity judíojäy ca' cuyduñ yi' ycötujcin? ⁴ Dios ca' jadu'n huinma'ñ miidity nej jää ajcxy huinma'ñ miidity. Oy ixipyridüg'óciy jää y'anidaaccixy, Dios ca' y'aniidäga'ñ nimina. Paady jadu'n jaybety miiñ ma Dios y'ayuc co David jadu'n yminañ:

Ñejhuñhiipy jää ajcxy co miich, Huindzin Dios, tudägy mguyduñ yi m'ayuc. Ca' huaad pinjaty ymina'nip co ca' miich mguyduñ yi m'ayuc.

⁵ Pen Dios cömaybidzimipy miid ajt nbocy ycixpi, ¿nej tiy'ajt jadu'n nej jää yminaangixy co Dios ca' oy ytuñ, co xychaachytuunim miid ajt nbocy ycixpi?

6 Ca' yjadu'nity. Co ixyipy yjadu'nity, Dios ca' yi' tiyduñipy naaxhuiñjäy miid ajcxy pocy ycixpi.

7 Co ixyipy ytiy'ajtity jadu'n nej jäy yminaangixy co Dios ooy yjotcujcity co ca' xychaachytunipyich miid nbocyich ycixpi, jac'oy co ixyipy ndundigooyich, jigix Dios janch ycömaybidzimipy.

8 Jac'oy ixyipy nmınaaním: "Tzoc tundigooyim jigix jëbi Dios cömay ypidzimipy." Ixti nijëjity jäy ti xyñihuambetyich co iich jadu'n ti nmına'ñich. Ca' jadu'n nmına'ñich co Dios jäy tzaachytunipy ninigoob. Dios chaachytunipy pocyjäy ajcxy, com paatip ajcxy jadu'n yi tzaachhypi.

Nidüg'óciy iich ajt nbocymiidity

9 ¿Nej janch jadu'n co iich ajcxy huidibi judíojäy, jac'oyjäy iich ajcxy ca'ydi yi jacjadyii jäy ajcxy? Ca' yjadu'nity, ca' iich ajcxy njac'oyjäyity. Com ti jayijp nyaj'ixpicyich co tüg'óciy jäy ajcxy yajpaady pocymiid, yi judíojäy, etz nañ jadu'n jacjadyii jäy ajcxy. **10** Com jadu'n jaybety miiñ ma Dios ñecy ma jadu'n ymina'ñ:

Ca' ji ni tüg jäy tudäcpay, ni tüg.

11 Ca' ji ni piñ huidibi huinjihuiyib Dios ytiy'ajt. Ni piñ huidibi ixtaayb Dios ytiy'ajt.

12 Nidüg'óciy jäy ti ixmajtzcixy Dios ytiy'ajt. Quipxy ycapxy ajcxy ytumyb co ytundigooygixy. Ca' ji ni piñ, piñ huädz oy yjot oy yhuinma'ñ tumb, ca' ji ni tüg.

13 Yi jäy ajcxy ooy ycapxtigoooygixy, oy ajcxy yhuin'hiñ miid y'ayuc. Jadu'n ajcxy yöcpajc nipaady nej tüg öcpí jut huidibi ahuädz. Ooy ajcxy yajtzachiñ miid y'ayuc jadu'n nej jihuïy tza'ñ chüch.

- 14** Ooy ajcxy ycapxtigooygixy. Ooy ajcxy jibic ayuc capxcixy.
- 15** Miid yinjaty huenjatypi ayuc, mic'amy ymigüg yaj'occixy.
- 16** Ma ajcxy yhuidity ooy midundigooygixy ymigüg, e nañ yecy ajcxy tajin mayin.
- 17** Ca' ajcxy nejhuiygixy nej huaad chinaaygixy jotcujc, ca' ma ti tzip ti capxy.
- 18** Ni cahuinmaaygixy nej Dios tzigiiygixipy.

19 Tüg'ociy ayuc ycojaayity ma Dios ycötujcin necy, mic'ajt miidpi miid yi jää ajcxy huidibi yajmij'ajtp je cötujcin. Dios ti pidägy yi' ycötujcin, jaydëbi pijnaty tundigooyb, huaad ca' ti anii tuñ ma Dios. Dios ytiedyunipy tüg'ociy jää ajcxy miid yi' ycötujcin. **20** Dios ca' capxpada'ñ co ytudägyity, miid co ti cuydunyii ycötujcin. Dios ti pidägy ycötujcin jaydëbi nejhuiyim co ajt nbocymiidity.

Yi alma nüdzoochin, hue' yajpaady miid mibijcin

21 Jadachambi Dios xyajnejhuiyim jemybi tiy'ajt jadu'n nej tudägy'ajtin jëb nbaatim ma yi', e jada jemybi tudägy'ajtin tiy'ajt, ca' yi' yjadu'nity nej yi tiy'ajt huidibi yajpatp ma Dios ycötujcin jecy'ajtpi. Per yi Dios y'ayucnajtzcapxiyibi ñecy etz Dios ycötujcin necy yejc tiy'ajt jecy'ajty co Dios xymöhuaanim tudägy'ajtin. **22** Jadu'n Dios yaj'ahuimbidaangixy tudägy tüg'ociy jää huidibi mibijcp Jesucristo, ca' ñejity pijnäy ajcxy, pen judiojäy o pen ca' judiojäy ajcxy. **23** Com nidüg'ociy naaxhuijäy ti ytundigooygixy. Ni tüg jää yhuädz'ajtin ycanaybadyii miid Dios yhuädz'ajtin y'oy'ajtin. **24** (Miid co nidüg'ociy jää ytundigooygixy), paady yciixpi Dios mijmay'ajt

mij'oy'ajt tuñ ninigoob miid tüg'óciy jää ajcxy, e Jesucristo ti cojuydäy tüg'óciy ajcxy ypocy, e jadu'n yaj'ahuimbity tudägy nidüg'óciy jää ajcxy huídijaty mibijccixp Jesucristo. ²⁵ Dios yquejx y'ung ya naaxhuiñ, jaydëbi huinmeecxip jää ajcxy ypocy, miid co Jesucristo ti yögy miid ajcxy ypocy ycixpi. Dios yhuinmeeecxip jää ajcxy ypocy co ajcxy mibigipy Jesucristo. Jayijp ca'ni anajty Jesucristo miñn ya naaxhuiñ, Dios ooy mamecxtujcy jää ajcxy, ca' anajty miidity jocöduuyb jää ajcxy ypocy. ²⁶ Jadachambí xii tiempo Dios ti yaj'oyiy jadu'n nej jëb huinmeecxipy jää ajcxy ypocy, e jadu'n yaj'ahuimbidip ajcxy tudägy ma yi' yhuinduu. Jadu'n Dios tuñ jigix niguëxigipy co Dios tudägy yi', e tudägy'adaamni yi', co cöbicy jää, yi pinjaty mibijcp Jesucristo.

²⁷ ¿Ti huaad jää ajcxy tungixy huídibi jëbi miid ñaygomayiyb ma Dios? Ca' ni ti. ¿Na'am co yjadu'nity? ¿Nej jëbi ajcxy ñaygomayiyb miid co yajmij'ajtcixy Dios ycötujcin? Ca' yjadu'nity. Ca' huaad ñaygomayigixy ci'm, com Dios ti yaj'ahuimbity jää ajcxy tudägy huídibi mijpidacp Jesús. ²⁸ Paady nmína'ñich co jää ajcxy y'ahuimbity tudägy co ajcxy mibicy Jesucristo, e canan co janch ypaad jacuydungixy canaag cötujcin.

²⁹ ¿Nej miich ajcxy mdijcixy Dios ytuñ miid ac yi'yi judíojäy ajcxy, e ca' jacmiid pinjaty? Ca' yjadu'nity. Dios tuumb miid janch nidüg'óciy jää ajcxy. ³⁰ Ji tügpajc Dios, e yi' tú'ciy ytuñ miid judíojäy, etz nañ jadu'n jacjadyii jää ajcxy. Dios yaj'ahuimbijaayb tudägy nidüg'óciy jää ajcxy

co ajcxy mibijccixy Jesucristo. ³¹ Co jadu'n nbaatim ndudägy'ajtin miid co nmibijcim Jesucristo, ca' nmınaanım Dios anajty yi' ycötujcin je jecyip nyajcödigooyim. Hue' janchtiy niği anajty nmic'ajtmooyim Dios ycötujcin.

4

Je ijxpejt huidi Abraham yejc

¹ ¿Nej n'ocminaanim? ¿Ti oybi ti paady ma Dios je Abraham iich ajt nmij'ap nmijteedy? ² Co ixyipy Dios Abraham tudägy ti ixy, miid co oybi ti tuñ, jebi Abraham ixyipy ñaygömayii. Per ca' huaad ci'm ñaygömayii ma Dios. ³ Jadu'n jaybety ymiiñ ma Dios ñeçy ma jadu'n yminañ: "Abraham ymijpi daaci Dios, e paady Dios jadu'n cöbijcy Abraham jadu'n nej tüt tudägyjäy." ⁴ Je jay huidibi ymuju'ñ patp miid ytung ycixpi, jada meeñ huidibi ymuju'ñ'ajtpy ca' nigoo ñimöyii, hue' tim paatip jadu'n miid ytung ycixpi. ⁵ Yi jay huidibi ca' jiip'ixy co tudägy'ajtin pada'ñ ma Dios miid oy'ajtin ycixpi huidibi ytumyb, jeyi ymibijcipy ymijpidacpy co Dios yaj'ahuimbida'nyii tudägy. Yi jadu'mbi jay tudägy'ajtin ypadamy miid ymibijcincin ycixpi. ⁶ Jaybety ymiiñ ma Dios ñeçy co je David jecy'ajty nimiydacy tüt jay huidibi ooy anajty jotcuje ñayjihuÿii miid co Dios ti y'ixyii jadu'n nej jihiÿi ytudägyjayity miid ymibijcincin ycixpi, e ca' nmınaanım miid oyjäy'ajtin ycixpi huidibi ytumyb. ⁷ David jadu'n yminañ: Jotcuje je jay ajcxy huidibi ypocy ti yhuinmecxyii, huidibi ypocy ti yajtigoyii.

8 Jotcujc je jää huidibí Dios cöbijcip jadu'n nej jihuüy ca' ypocy ymiiidity.

9 ¿Nej janch tiy'ajt jadu'n co jada jotcujc'ajtin huidibí David ñimiydac jecy'ajty, co ac yi judíojää yi' ajcxy padaamb huidijaty miid tiy'ajt ma ñiniçx co Dios yjää'adyii? Ca' yjadu'nity, yi jacjadyii jää nañ jadu'n yi' ajcxy pada'ñ jotcujc'ajtin. Ti nmínáangixyich co Abraham ymibijci Dios, e Dios ycöbijci jadu'n nej jihuüy ytudägyity. **10** ¿Nej mdiyj Dios ycöbijci Abraham jayijp ca' anajty yajtij'ajttüñi? o ¿ti anajty yajtij'ajttüy? Dios ycöbijc Abraham jadu'n nej jihuüy ytudägyjäyity ca'ni anajty pidacy tiy'ajt ma ñiniçx co Dios yjää'adyii. **11** Jayijp anajty Abraham ti mibicy Dios, e ti anajty Dios ycöbigyii. Jac'axam Dios Abraham je cötujcin mooy co huen tiy'ajttihuiipy y'ung etz y'ap y'oc. Je' je' ijxpejt'ajtp co Dios anajty jayijp ti ycöbigyii jadu'n nej jihuüy ytudägyjäyity, ca'ni anajty ymöyii cötujcin. Co Dios jadu'n ytuñ miid Abraham jadu'n nipaady nej jihuüy Abraham nmijteedy'ajtim iich ajt nidüg'óciy huidibí cham mibijcp Jesús. **12** Abraham nañ jadu'n ñmijteedy'ajtyp yi judíojää huidibí mibijcp mijpidacp Dios tim jadu'n nej yi' mibicy anajty Dios, jayijp ca'ni anajty miidity tiy'ajt ma ñiniçx co Dios yjää'adyii. Jadu'n nipaady nej jihuüy Abraham ca' nmijteedy'aty yi judíojää huidibí ca' mibicy Dios.

*Je huidibí Dios ti xyaj'ahuanüyim ti ycixy yca'px
miid je mibijcin*

13 Miid co Abraham etz y'ap y'oc ymibijcpy ymijpidacpy anajty ajcxy Dios, e paady anajty

Dios yaj'ahuimbidáanigixy tudägy, e paady Dios nimay Abraham co yi naaxhuiñbi yi' ajcxy je' adaanip. Canan jadu'n ajcxy Dios ñimayi co ymöhuáanigixy je naaxhuiñbi miid co anajty nidüg'óciy ajcxy ti cuydungixy Dios ycötujcin. **14** Co Abraham etz y'ap y'oc padaangixy je naaxhuiñbi huidibi yaj'ahuaniiyi, miid co ajcxy ti cuydundaayi Dios ycötujcin, paady naadig'i ajtp ixipy co nmibijcim co Dios xyaj'ahuimbidaanim tudägy. E nañ naadig'i ajtp ixipy co Dios je Abraham nimay: "Je naaxhuiñbi miich je' mje'adaanip, com ti xymibicyich." **15** Je pinjaty mijpiidaacp Dios ycötujcin je jecyip, Dios yi' tzaachytunaanip, com ca' cuydundaaygixy. Pinjaty ca' miidity Dios ycötujcin huidibi jaybetyip, ca' yi' midundigooygixy jadayaabi cötujcin.

16 Miid co Abraham anajty Dios ti mibicy, paady yciixpi Dios ñimaayi co je naaxhuiñbi yi' je'adaanip. Jadu'n Dios may'ajt tuñ miid Abraham, jaydëbi tüg'óciy pinjaty mibijcp Dios, tim jadu'n nej Abraham mibijcy Dios, jëbi ajcxy paatcixy yi oy'ajtin huidibi Dios yajnimay Abraham co möhua'ñ je oy'ajtin huidibi yegamyb ninigoobi. Dios ycuydunamyb yi' y'ayuc miid tüg'óciy jay huidibi mibijcp Dios, tim jadu'n nej Abraham anajty mibicy Dios, canan yi'yi judíojäy ajcxy padam oy'ajtin, com Abraham ijxpejt yejc ma tüg'óciy jay ajcxy. **17** Ma Dios yhuinduu jadu'n nipaady nej jihuÿ Abraham iich ajt nmij'ap'ajtim nmijteedy'ajtim nidüg'óciy huidibi mibijcp Dios, com Abraham nañ jadu'n ymibijcpy anajty Dios. Com jadu'n jaybety ymiiñ

ma Dios ñecy co Dios jecy'ajty jadu'n n̄may Abraham: “Iich miich nyajni'bijcpy co miich mnimij'ap'adamyb mnimijteedy'adamyb tūg'óciy je mayjäy huindu'myb̄ naax huindu'myb̄ cajp.” E Dios ycuydunipy yi' y'ayuc com mic'ajt miid, ixti jaydëbi yajjugypigipy jadüg'oc jay tiibi y'ó'ccixy. E nañ mic'ajt miid jaydëbi ane'min p̄idägy co huen yjii'adipy huidijaty ca'ca'tni.

18 Miid co Dios anajty ti ñimäyii co ymiid'adamyb may y'ap y'oc, paady ycixpi Abraham ti jiip'ixy anajty co Sara anajty y'ung'ixa'ñ. Canaag jimijt anajty jajip'ixy co huen y'ung paadip. Ti anajty tiempo ñajxni mina y'ung'ixipy. Hue' Abraham ymibijc huidibi anajty Dios ti yajnimäyii co yi' miid'adamyb may'amy y'ap y'oc. Paady ti ni'ap'aty ti nideedy'aty may'amy y'ap y'oc. **19** Abraham ti anajty ymic'ajt ycijxni com ti anajty ymijäyiiyñi. Ymiid anajty migo'px jimijt, e nañ yi' ytoxyijc Sara ni tūg anajty ti yca'ung'ixy, per Abraham yjacmibijcyp anajty co Dios cuyduna'ñ y'ayuc miid yi'. **20** Abraham ca' anajty ixmach yi ymibijc in jadu'n nej anajty Dios ymiidity ymic'ajt jaydëbi cuydunip yi'yayuc. Chi Abraham iibaty capxpaty Dios. **21** Com Abraham ti anajty huinma'ñ yp̄idägy ma Dios co yi' ymic'ajt jaydëbi ycuyduniib y'i y'ayuc huidibi yaj'ahuaniiy. **22** Com Abraham ymijpidaacip anajty Dios y'ayuc, paady Dios anajty ti cöbicy Abraham, e jadu'n anajty ti yajnaxy nej jihuüy ytudägyjäiy.

23 Dios ymoy Abraham jada y'ayuc huidibi jaybety, canan jëda'ajty Abraham yajmoy, nañ yajmoyday mayjäy. **24** Nañ jadu'n jaybety

miñ jada ayuc miid iich ajt ycixpi. Dios nañ xycöbigaaním jadu'n nej jihuÿy ajt ndudägyjäiyty miid co nmibijcim Dios huidibi ti yajjugypijcy anajty jadüg'oc ajt nHuindzin Jesucristo. ²⁵ Dios ycÿyejc Jesús huen yaj'ögyii miid ajt nbocy ycixpi. E nañ Dios yajjugypijc Jesús jadüg'oc jaydëbi xyaj'ahuimbijtim tudägy ma Dios.

Je nej yhuimbidzimni co Dios xycöbijcim tudägyjäy

5

¹ Miid co nmibijcim nmijpidaacim ajt nHuindzin Jesucristo, paady Dios ti xyaj'ahuimbijtim tudägy. E miid co Dios ti xyaj'ahuimbijtim tudägy, paady jotecuyc n'ijtim miid Dios. ² Co nmibijcim nmijpidaacim Cristo, chi nbaatim je may'ajt je oy'ajt huidibi Dios ytumyb miid iich ajt, e jadu'n oy n'ijtim miid Dios, ca' ma ti tzip. Nañ ooy njotcugiiyim, miid co njijp'ijxim co nbadaaním Dios y'oy'ajtin. ³ Canan jëda'ajty nmijotcujc'ajtim co nbadaaním Dios y'oy'ajtin, nañ jadu'n tzoc mijotcujc'ajtim ayo'n tzaachypi. Com nejhuiiyim co nminajxim nyajnajxim tzaachypi, huin'it jëbi nyajtunim mectxtujcin. ⁴ E co nyajtunim mectxtujcin, cömay najxim ma Dios, e co anajty cömay ti nnajxim, chi njijp'ijxim co nbadaaním oy'ajtin ma Dios. ⁵ Com njijp'ijxim co nbadaaním Dios y'oy'ajtin, chi ca' ndajim nmayim com Dios ti yi' yEspíritu Santo xy'adigiyyim xyjottigiiyim huidibi xyajnejhuiiyim jadu'n nej Dios xychojcim xyjihuÿyim.

6 Jecy'ajty co anajty ca'ní Jesucristo ymiñ, je naaxhuiñjäy ca' anajty miç'ajt miidity nej ci'm y'ahuimbijtcixipy tudägy. Co yhuaad'ajtní je xii je tiempo huidibí Dios ti yaj'ixtägy, huin'it Cristo y'o'cy miid iich ajt nbocy ycixpi miid co ndigooyim miid Dios ytly'ajt. **7** Co ixyipy n'ijxtaayim piñjaty codinähuiپ tüg jääy tudägypí ma yi o'cin, ca' ni piñ nbaatim. Co iyxipy n'ijxtaayim piñjaty codinähuaamyb tüg jääy huidibí ooy ycömayity ma yi o'cin, ca' yjecyity co nbaatim tüg metz. **8** Per Dios yajniquëxícp jadu'n nej xychojcim xyjihuiyyim mijcajee co quejxy Cristo huen o'cy miid ajt nbocy ycixpi, oy anajty iich ajt ooy njacpocytuunim. **9** Cristo ti xyaj'ahuimbijtim tudägy co ñí'py ti temy ti yocy miid ajt nbocy ycixpi, e nañ Cristo nügi may'ajt tuna'ñ miid iich ajt ycixpi co anajty xyajniidzögaanim ajt n'alma, jadu'n nej Dios tzaachytuna'ñ naaxhuiñjäy miid ajcxy ypcy ycixpi. **10** Co anajty ca' Cristo ymiiñi ya naaxhuiñ, huin'it anajty nmidzip'ajtim Dios. Je tzip capxy ti Dios yaj'oyiy co quejxy y'ung ya naaxhuiñ, e y'o'cy miid ajt nbocy ycixpi. Miid co Cristo xycodinaayim ma yi o'cin, paady nügi xypubejtim xypudigiiyim cham co yajpaady juugy. **11** Canan jada'ajty co Jesucristo xyajniidzögaanim ajt n'alma, nañ jadu'n tzoc xondaacim miid co n'ijtim miid Dios, miid je may'ajt huidibí ajt nHuindzin Jesucristo ti tuñ miid iich ajt ycixpi co yaj'oyiy je tzip nej anajty Dios nmidzip'ajtim, jëbi jotcuje n'ijtim miid Dios.

Adán etz Cristo

12 Miid jada ycixpi co yi pocytunii chondacy jecy'ajty ya naaxhuiñ miid tügpi jääy. E co jääy

ytundigoy oga'n miid Dios, paady ycixpi je o'cin ytigiiy ya naaxhuiñ. Miid co tūg'óciy jāy midundigooygixy Dios, paady tūg'óciy jāy patcixy yi o'cin. ¹³ Janch tiy'ajt jadu'n co jāy ajcxy ytundigooy jecy'ajty jayijp ca'ní anajty Dios yecy yi' ycötujcin cojaaybi, e co ca' jāy anajty ajcxy cötujcin miidity jecy'ajty, paady ca'pin tiyduñ ajcxy nej ajcxy ytundigooy. ¹⁴ Ca' ñejity, oy ajcxy anajty ca' miidity Dios ycötujcin, nañ jadu'n y'o'ctay ajcxy, chondacy miid Adán, ixti yja'ty ma Moisés yxii ytiempo. Nañ o'ctay jāy ajcxy huidibi tigachjaty tundigooy, ca' yjadu'nity nej Adán oga'n ytundigooy. Iäch ajt nninícx ymiid je jibicpi huidibi nbaatim ma Adán. Per ajt njemyot njemyhuinma'ñ nbaatim ma Cristo.

¹⁵ Je pocytunii huidibi Adán yajtzondac, ca' naybadyii miid je tudägy'ajtin huidibi Dios ti xyñimooyim. Miid je pocytunii ycixpi huidibi tūg jāy ti yajtzondägy, tūg'óciy jāy öcin ti paady. Dios miid tūg yeydijc, je Jesucristo, mijmay'ajt tuñ miid jāy ajcxy ycixpi co yaj'ahuimbijtcixy tudägy, chi mayjäy tudägy'ajtin ti paady. ¹⁶ Per je tudägy'ajtin huidibi Dios xyñimooyim, ca' jadu'n naybadyii miid huidibi Adán ytuun. Miid co Adán ytundigoy tūgtacy miid Dios, paady ycixpi mayjäy o'cin ti paady miid tūg pocyt ycixpi. Miid co Dios ti xyñimooyim tudägy'ajtin miid Jesucristo, paady mayjäy tudägy'ajtin y'oy'ajtin ti patcixy huidibi mibijcp Cristo. ¹⁷ Miid co tūg jāy capxycömíododacy Dios, paady tūg'óciy jāy ti patcixy yi o'cin. Miid co tūg jāy, je Jesucristo, may'ajt oy'ajt tuñ co xyaj'ahuimbijtim tudägy, paady tūg'óciy jāy

ajcxy huidibi mibijcp Jesucristo ypadaangixyp
jotcujc'ajtin etz nañ chinähuaangixy jiiby tzajpjoty
ma Jesús y'ane'my.

¹⁸ Miid co tūg jāy ytundigoy oga'n, paady
nidüg'óciy je mayjāy ypocycäy ajcxy, e patcixy yi
o'cin. Nañ tím jadu'n miid tūg jāy huidibi ti chinäy
tudägy, Dios mayjāy yaj'ahuimbijty ajcxy tudägy, e
ti patcixy yjugy'ajtin huidibi ca' ycixipy ytigoyipy
nimina xii. ¹⁹ Miid co tūg jāy capxycömädodacy
Dios, paady tūg'óciy jāy ti patcixy je pocy. Nañ miid
co tūgpi jāy capxymidoy Dios, paady je mayjāy
tudägy'ajtin ti patcixy huidibi mibijcp Jesucristo.

²⁰ Co Dios moy jāy ajcxy yi' ycötujcin huidibi
cojaayip, chi nigi jāy ajcxy nejhuiygixy co ypocytungixy.
Je may'ajt oy'ajt huidibi Dios ytumyb,
nigi yi' y'oyity, ca'ydi je mijpocy huidibi jāy ajcxy
ytungixyp. ²¹ Tím jadu'n nej co jāy ypocytungixy,
huin'it ajcxy pociymiid chinaaygixy, ixti mabaad
anajty y'öccixy miid ypocy ycixpi. Nañ tím jadu'n
co Dios may'ajt tuuñ co yaj'ahuimbity jāy ajcxy
tudägy, huin'it Dios ane'my yi' ajcxy chinaayin
miid tudägy huinmañ, etz nañ xymöhuaanim
jugy'ajtin huidibi ca' ycixipy ytigoyipy nimina,
co nmijpidaacim ajt nHuindzin Jesucristo huidibi
yjugy'ajtin yejc miid ajt nbocy ycixpi.

*O'cy miid yi pocy ycixpi, jugy'aty miid Cristo
ycixpi*

6

¹ ¿Nej n'ocminaanim? ¿Tzoc ooy nigi
tundigooyim jígix Dios nigi may'ajt tunipy
miid iich ajt? ² Ca' jadu'n ytiy'ajtity, ca' huaad

njacpocytuunim. Co nmibijcim Jesucristo, chi jadu'n nipaady nejihuÿ ti n'o'cim, e cham ca' n'ijtim pocymiid. ³ ¿Nej ca' mnejhuiygixy jada tiy'ajt? Co nniiþbejtim miid Jesucristo yxii, chi n'ijtim miid Jesucristo. Jadu'n nipaady nej jihuÿ ti n'o'cim quipxy miid Cristo co yi' y'o'cy miid ajt nbocy ycixpi. ⁴ Co iich ajt nniiþbejtim jadu'n nipaady nej jihuÿ ti n'o'cim, e ti nnaaxtigiiyim quipxyi miid Jesucristo. Dios Teedy miid ymic'ajtin oybi yajjugypijcy Cristo co anajty ti y'ögy, chi Cristo paty jemybi jugy'ajtin, nañ jadu'n iich ajt ti nbaatim jemybi jugy'ajtin quipxy miid yi', paady copicy ndzinaayim miid jemybi jot jemybi huinma'ñ.

⁵ Co nmibijcim Jesucristo, chi n'ijtim miid yi', co yi' ti y'ögy, jadu'n nipaady nej jihuÿ ti n'o'cim quipxy miid yi'. Co Jesucristo yjugypijcy miid jemybi yjugy'ajtin, nañ jadu'n iich ajt nbaatim jemybi jugy'ajtin quipxy miid yi'. ⁶ Nejhuiiyim iich ajt nej anajty jibic-jot jibic-huinma'ñ nmiid'ajtim jayijp'aty ca'ní anajty nmibijcim. Jadu'n nipaady nej jihuÿ ajt njibicjot njibic-huinma'ñ ti y'ögy quipxy miid Cristo co yi' y'o'cy cruudzcíxy. Cristo ti y'ögy miid ajt nbocy ycixpi, jigix jëbi n'ijxmajtzim pocytunii huinma'ñ, etz jigix jëbi je pocytunii ca' xyjac'ane'mim ajt njot nhuinma'ñ. ⁷ Com pinjaty ti y'ögy, yi' ypocytunii ca' ti mic'ajt jacmiidity ma yjot yhuinma'ñ. ⁸ Pen jadu'n nipaady nej jihuÿ ti n'o'cim quipxy miid Cristo, paady ndzinähuaanim njugy'adaanim quipxy miid yi'. ⁹ Nejhuiiyim co Cristo ti yjugypijcy co y'o'cy, e ca' yi' y'öga'ñ jadüg'oc. Yi o'cin ca' ti mic'ajt jacmiidity ma Je-

sucristo. ¹⁰ Co Cristo ti y'o'cy miid jääy ypocy ycixpi, chi y'ögy tüg tecypajc miid nidüg'óciy jääy ajcxy ycixpi. Co Jesucristo yjugypijcy, chi tüg'óciy huidibi yi' ytumyb ma yi' chinaydac yjugy'ajttac, yi' ytumyb miid Dios ycixpi. ¹¹ Nañ jadu'n miich ajcxy mhuinma'ñypidaaccix jadu'n nej jihuÿ ti m'öccixy, e yi' ypocytunii ca' ti mic'ajt jacmiiidity ma miich ajcxy mdzinaayin. E jadachambi xii tiempo tzinaaygix miid Dios ycixpi quipxy miid Jesucristo iiçh ajt nHuindzin.

¹² Paady ycixpi ca' huaad xy'ane'mgixy je jibichuinma'ñ huidibi ajcxy mnniicx yjanijot'ajtpy. ¹³ Ca' huaad mgiiyejccixy yi' mnniicx ma pocytunii. Naygiyéjcigix ma Dios, ixmajtzcix yi' pocytunii. Jadu'n nipaady nej jihuÿ ti m'öccixy, e ti mjugypijccixy jadüg'oc. Hue' janchtiy ciiyejccix yi' mnniicx ma Dios, jaydëbi mdzináaygixipy miid ajcxy tudägy mjot mhuinma'ñ, e cuydungix Dios chojcin. ¹⁴ Jadachambi xii tiempo ca' miich ajcxy mdzinaaygixy pocymiiid, jadu'n nej jecy'ajty ajcxy mdzinaaygixy co anajty ajcxy mguydungixy Dios ycötujcin je jecyip. Hue' janchtiy tzinaaygix miid Dios ycixpi, com Dios mij may'ajt ti tuñ miid miich ajcxy.

Tüg ijxpejt huidibi yajpatp ma n'ijtim yajtuñ

¹⁵ ¿Ti huaad nduunim? ¿Nej jëbi huaad njacpocytuunim? Com Dios mijmay'ajt ti tuñ co ti jöch ajt nbocy etz nxihuün, e Dios ycötujcin, je jecyip, ca' xyjacyajpocycähuim. Ca' huaad njacpocytuunim. ¹⁶ ¿Mnejhuiÿb miich ajcxy jada tiy'ajt? Co ixyipy pinjaty ñaygiyegyii co ytuna'ñ miid tüg huindzin huidibi mic yajtumb,

copicy co je tumbi capxymidoihuipy je yhuindzin. Nañ tím jadu'n nipaady miid pacytunii. Pen mnaygiyejcip miid pacytunii, huin'it anajty pocy xy'ane'my ma mdzinaayin, ixti mabaad anajty m'ögy miid mbocy ycixpi. Co mnaygiyéjcigixipy ma Dios, huin'it ajcxy mgapxymidoihuipy Dios, e mdzinähuip ajcxy tudägy. ¹⁷ Jecy'ajty miich ajcxy anajty pocy xy'ane'mgixy, co jibic-huinma'ñ mdungixy. Nyajnjxpyich jäygidaacin ma Dios co jadachambi tiempo ti mgöbijccixy cixyjot huinijot Dios ytìy'ajt huidibi xyaj'ixpijccixp, e mgapxymidoogixy Dios. ¹⁸ Cristo ti xyaj'a'oysi'i ajcxy mjot mhuinma'ñ, ca'ydi mjactzinaaygixy pocymiid. Ti mhuinma'ñ mbidaaccixy co mgapxymidohuaangixy Dios e mdzinähuaangixy tudägy. ¹⁹ (Ngapxhuijpyich miich ajcxy cham miid naaxhuiñjäy y'ayuc ytìy'ajt, com ca' yajxon mhuinjihuiiygixy Dios y'ayuc ytìy'ajt.) Jadu'n nej jecy'ajty co ca' anajty mmibijccixy Cristo, ooy anajty mnaygiyéjcigixy xii ya ma jibic-huinma'ñ, e mdundigooygixy xii ya miid mnnicx. Ooy miich anajty ajcxy miidity jibicpi ma mjot mhuinma'ñ, ooy anajty mdundigooygixy. Jadachambi xii tiempo naygiyéjcigix ma Jesucristo, jigix jëbi huaad mdungixy miid tudägy jot tudägy huinma'ñ, etz jigix jëbi huaad mdzinaaygixy miid huädz jot huädz huinma'ñ.

²⁰ Co anajty yi jibic jot jibic-huinma'ñ xy'ane'mgixy, chi ca' je oyjot oyhuinma'ñ anajty xy'oc'ané'mgixni. ²¹ ¿Ti jetcuyc'ajtin miich ajcxy ti mbaatcixy co jibic jot jibic-huinma'ñ mdungixy huidibi jadachambi tiempo mdzöydu'n'ajtip ajcxy?

Yí jibic jot jibic-huinma'ñ xyyajnicxp ajcxy ma yi o'cin. ²² Jadachambi xii tiempo Dios ti yaj'oyiy nej jébi m'ixmájtzcixipy yi pocytunii, ca' huaad mjactzinaaygixy pocymiid. Ti m'ahuimbijtcixy Dios ytumbi, jadayaabi tzinaayin xymöhuip ajcxy mjotcujc'ajtin. Tiydudägy cham tzinaaygix miid Dios ycixpi, e mbaadip ajcxy jugy'ajtin huídibi ca' ycixipy ytigoyipy nimina. ²³ Yí pocytunii ycoju'ñ yi' je' yi o'cin. Per je huídibi Dios xyñimooyim, hue' je' je jugy'ajtin huídibi ni caminaxii ycixipy ytigoyipy co n'ijtim miid ajt nHuindzin Jesucristo.

7

Tüg ijxpejt huídibi yajpatp ma picychinaayin

¹ Miich ajcxy migügtijc huídibi ti m'ixpicy Dios ycötujcin huídibi Moisés yjaay, mnejhuiiyb miich ajcxy co yi naaxhuiñjäy ycötujcin ymiid mic'ajt ma ajt ndzinaayin, ixti mabaad anajty n'o'cim. ² Paady co tüg töxyjäy ycivilbicy miid tüg yëydijc, ca' huaad ixmach ñäy mabaad china'y yjugy'aty. Co janchtiy anajty je töxyjäy ñiyëydijc ti y'öcní, huin'it anajty ca' ocmiidiñ ñäy y'ane'min. ³ Ooy anajty mij ytundigoy je töxyjäy co ypigipy miid huingbi yëydijc pen jugy'ajtni je ñäy. Cooni janchtiy anajty ñiyëydijc ti y'ögy, huin'itni janchtiy jébi ypicy miid huingbi yëydijc, e ca'p je' anajty ytundigoy.

⁴ Miich ajcxy nmigügtijcich, judíojäy huídibi mibijcp Cristo, jayijp co anajty ca'ní mmibijccixy Cristo, je Dios ycötujcin huídibi Moisés yjaay xy'ane'mgixp anajty ma mdzinaayin. Jadachambi xii tiempo yi jadu'mbi cötujcin ca' yi' xyjac'ané'mgixni. Jadachambi Cristo

ytiy'ajt xy'an'e'mgixp, je Cristo huidibi Dios yajjugypijc jadüg'oc co y'o'cy. Jadu'n miich ajcxy nipaady nej je töxyjäy huidibi ñiyëydijc ti y'ögy, e ti ypijtigach. Cristo miich ajcxy xyñigohuajc'ajtp, jígix jébi mdzinaaygixy miid Dios ycixpi. ⁵ Jayip ca'ní anajty nmibijcim Jesucristo ooy anajty nguyduunim huidibi ajt nniniçx ñijot'ajt. Je huin'it tiempo anajty je jibic-huinma'ñ xy'an'e'mim ma ajt ndzinaayin. Je' je' je jibic-huinma'ñ huidibi Dios xycapx'adujcim miid ycötujcin. Miid co jibic-huinma'ñ xy'an'e'mim anajty ajt ma ndzinaayin etz xyajnicxaanim anajty ma yi o'cin. ⁶ Jadachambi xii tiempo Dios ycötujcin huidibi Moisés xymoooyim, ca' ti mic'ajt miidity ma iich ajt, ti n'ixmajtzim. Jadu'n nipaady nejihuÿi tñ n'o'cim, e njugypijcim jadüg'oc. Paady nguyduunim je jemybi tiy'ajt huidibi je Espíritu Santo xyajnejhuÿiym. Canan je' anajty nguyduunim je jecy'ajtpy cötujcin.

Je pocy huidibi ijtp ma iich

⁷ ¿Nej n'ocminaanim? ¿Nej janch co je cötujcin huidibi Moisés xymoooyim xyajpocytuunim anajty? Ca' yjadu'nity. Co ixyipy ca' anajty nmidiidyich Moisés ycötujcin, ca' ixyipy iich ti nnejhuÿich co ti ndundigooyich ma Dios ytiy'ajt. Co ixyipy anajty ca' n'ocnejhuÿich Moisés ycötujcin ma jadu'n yminañ: "Ca' mmigüg ni ti m'adzojcipy." Ti ixyipy ndundigooyich, e ca' ixyipy nejhuÿich ma ti ndundigooyich. ⁸ Miid co iich jecy'ajty ooy anajty nnijot'atyich pocytunii, paady ycixpi iich anajty ooy ndundigooyich. E jadu'n anajty nügi ooy n'adzociyich, e jaminam

anajty Dios ycötujcín co ca' migüg ni ti m'adzojcípy. Co ixyipy Dios ca' jadu'n cötujcín ti pidägy, ni ca' ixyipy njihui'ñybícyich co ndundigooyich. ⁹ Jayip co ca'ní anajty nhuinjihuíyich Dios ycötujcín, huin'it tiempo ca' anajty njihui'ñybícyich nbocy. E co nbatyich Dios ycötujcín, chi njihui'nybijcyich nbocy, e nañ ti nejhui'ich co tigoyaamích njugy'ajtin. ¹⁰ Dios ypidac ycötujcín jaydëbi nbáadibich jugy'ajtin huidibi ca' yciixipy ytigoyípy. Per ca' jadu'n ti oyíy miid iich. Yi cötujcín ti xyajpocycäyich anajty, e jadu'n tigoyaambích anajty njugy'ajtin. ¹¹ Jadu'n anajty huinma'ñ nmíididyich co nguydundähuaamybich Dios ycötujcín huidibi Moisés yjayhui'm. Pero com ca' njatyich nej nguydundähuibyich, chi nbocycäyich ma Dios. Je pocytuníi ti xyhuin'íñich, e miid je' yciixpi nbadaambyich anajty yi o'cin.

¹² Tüg'óciy Dios yley etz Dios ycötujcín huidibi cojay ijtp, huädz yi', tudägy yi', ooy yi'. ¹³ ¿Nej tigoyaambích anajty njugy'ajtin miid co anajty nmíityich Dios oybi cötujcín? Ca' yjadu'nity. ¿Nej je Dios ycötujcín je oybi ti huimbídzimy jibic miid iich co xyajtigoyaanich anajty njugy'ajtin? Ca' yjadu'nity. Nicxpich anajty ma yi o'cin miid nbocyich yciixpi. Je Dios ycötujcín xyajnejhui'ich co o'cin nbadaambyich miid nbocyich yciixpi. Jadu'n Dios pidacy ycötujcín ya naaxhuiñ, jígix jébi jay ajcxy nejhui'huípy co mij ajcxy ooy ytundigooy miid Dios.

¹⁴ Nejhui'ym co yi Dios ycötujcín huidibi Moisés xymooyim, jiiby yi' chooñ ma Dios, paady yi' ooy y'oity. Iich nniniçx yi' je' huidibi

nijot'ajtp yi pocytunii, paady ndzinäyich pocymiid.
15 Ca' nhuinjihuüyich huidibi ndumybich. Yi oybi huidibi njatunaamybich, ca' njatyich nej ndunipyich. Yi jibicpi huidibi ca' y'oychojcniity, yi' ndumbyich. **16** Co nduñich huidibi ca' ndzocyich, jadu'n niquëxiy co Dios ycötujcın ooy oy yi', tudägy yi'. **17** Canan jotcuje iich jadu'n co nbocytuñich. Yi poc'yadzojcın huidibi nmiiidich ma njot nhuinma'ñ, yi' yi' xyajtundigooybich. **18** Nejhuiiybich co ca' ti oybi yajpaady ma iich nniniçx. Ooy njatzoccyich co oybi njatuna'ñich, per ca' njatyich nej oybi ndunipyich. **19** Je oybi huidibi njatunaamybich, ca' njaty nej ndunipyich. Je jibicpi huidibi ca' ndzocyich, je' ndumybich. **20** Co yi' nduñich huidibi ca' ndzocyich, yi' je' je pocytunii huidijaty njot'ájtibich nhuinma'ñ'ájtibich, yi' xyajtundigooybich.

21 Nbaatypich tüt tiy'ajt, co njatunaamybich oyhuinma'ñ, jiipy jibicpi nbaadyich ma njot nhuinma'ñich. **22** Jotjoty huinma'ñyjoty ooy nmixondägyich Dios ycötujcın. **23** E nañ miidich jotjoty huinma'ñyjoty yi jibicpi huidibi miijxtinaayb je oybi. Yi tundigoyii yajpatp ma iich nniniçx. Yi nniniçxich yajpatp pocymiid.

24 Paady ca' njotcújcigiyich. ¿Pin jëbi xyñihua'ñich xyajnidzögibich ma jadayaab nniniçxich huidibi xyajnicxpich ma yi o'cin? **25** Dioscojuyip nyaj-najxypich ma Dios co Dios, miid ajt nHuindzin Jesucristo, xyñihuaanim ma jada jibicpi huidibi ajt nniniçx xyñi'jot'ajtim. Paady miid n'oyjot n'oyhuinma'ñ nguyduñich Dios ycötujcın. Miid nniniçxich njot'atyich pocytunii.

8

Je jugy'ajt miidje Dios yjihui'ñ ymic'ajt yciixpi

¹ Jadachambí tiempo janchtiy Dios ca' tza-achytuna'ñ yi jay ajcxy huidijaty tú'ciy ijtp miid Cristo Jesús, huidibí ajcxy cuydumb Espíritu Santo chojcín, e ca' ajcxy tungixy nej je ninicx ni-jot'ajtcixy. ² Je Espíritu Santo ti xyyajpidzimim ma yi pocytunii etz ma yi o'cin huidibí yi jecy'ajty cötujcin ti xymoooyim. Je Espíritu Santo xya-jtzinaayim huinixii, iich ajt huidibí ijtp tú'ciy miid Jesucristo. ³ Miid co iich ajt ooy ninicx ni-jot'aty jibicpi, paady Dios xymoooyim ycötujcin jecy'ajty jaybety. Per je naaxhuiñjäy yajtigoy ajcxy je cötujcin ymajaa, e ca' ymadacy nicxy xya-jtzinaayim miid tudägy jot huinma'ñ. Paady Dios yquejxy yci'm'ung huidi ti chinay ya naaxhuiñ miid ninicx jadu'n nej iich ajt nmiidity nninicx, jigix jébi ndzinaayim miid huädz jot huinma'ñ. Jadu'n Dios y'ung chinay miid ninicx, per ca' ni ti bocy anajty miidity. E yi' ti y'ögy miid ajt nbocy yciixpi, e jadu'n yajtigoy je pocy huidibí ajt nügix'ajtim. ⁴ Jadu'n Dios ytuuñ jigix jébi xya-jtzinaayim miid tudägyjot tudägyhuinma'ñ jadu'n nej yi' ycötujcin y'anemy. Miid co nmiid'ajtim Dios yjihui'ñ ymic'ajt ma ajt njot nhuinma'ñ, paady jébi huaad ndzinaayim miid tudägy jot tudägy-huinma'ñ.

⁵ Yi jay ajcxy huidibí ca' miidity Dios yjihui'ñ ymic'ajt ma yjot yhuinma'ñ, hue' ajcxy ycapxymidooyb je jibicpi huidibí ajcxy ninicx ni-jot'ajtpy. Yi jay ajcxy huidibí tzinaayb miid Dios yjihui'n ymic'ajt ma yjot yhuinma'ñ, hue'

ajcxy ycapxymidooyb je Espíritu Santo. **6** Yi jääjäy ajcxy huidibi capxymidoob je jibicpi huidibi ajcxy ñinicz ñijot'ajtpy, hue' ajcxy ypadaangixyp o'cin. Yi jääjäy ajcxy huidibi capxymidoob je Espíritu Santo, hue' ajcxy ypadaangixyp jugy'ajtin huidibi ca' ycixipy ytigoyipy, etz nañ ypadaangixyp jocujc'ajtin. **7** Yi jääjäy ajcxy huidibi capxymidoob je jibicpi huidibi ajcxy ñinicz ñijot'ajtpy, hue' ajcxy Dios ymidzip'ajtpy, ca' capxymidoohuaangixy Dios ycötujcin. Ni ca' jajtcixy nej ajcxy capxymidóogixipy Dios ycötujcin. **8** Ca' Dios jäägidägy yi' ajcxy chinaayin huidibi ajcxy capxymidoob je jibicpi huidibi ajcxy ñinicz ñijot'ajtpy.

9 Per miich ajcxy ca' mgapxymidoogixy je jibicpi huidibi mnnicx nijot'ajtpy. Com miich ajcxy mmiid Dios yjihui'ñ ymic'ajt ma mjot mhuinma'ñ, e mguydungixpy je Espíritu Santo chojcin. Huenpinity huidibi ca' miiditry Cristo yjihui'ñ ymic'ajt ma yjot yhuinma'ñ, ca' yi' y'ity miid Cristo. **10** Pen miich ajcxy ijtp miid Cristo, yi' mjugy'ajtin ajcxy ca' ycixipy ytigoyipy nimina, miid co Cristo ti xyaj'ahuimbijtcixy tudägy ma Dios yhuinduu. Yi mnaaxnecx cixamb tigoyamb yi'. **11** Pen ijtp ma miich ajcxy mjot mhuinma'ñ je' yjihui'ñ ymic'ajt je huidibi yajjugypijc jadüg'oc je Cristo co y'o'cy. Nañ jadu'n miich ajcxy Dios xyajjugypigaangixy jadüg'oc, co anajty ti m'öccixy, miid yi' yjihui'ñ ymic'ajt huidi yajpaatp ma miich ajcxy mjot mhuinma'ñ.

12 Miid co nmiid'ajtim Dios yjihui'ñ ymic'ajt paady ycixpi, miich ajcxy migügtijc, copicy ngapxymidoohuim je Espíritu Santo, e ca' huaad

ngapxymidoohuim je jibicpi huidibi ajt nniniicx ñijot'ajtpy. ¹³ Pen ooy ajcxy xytimy'ane'mgixy je jibicpi huidibi ajcxy mniniicx ñijot'ajtyp, co m'öccixipy, yi' mjugy'ajtin cixip tigoyip yi'. Per pen miid Dios yjhui'ñ ymic'ajt miich ajcxy myajtigoy je jibicpi huidibi mniniicx ñijot'ajtpy, co m'öccixipy, yi' mjugy'ajtin ajcxy ca' yi' ycixipy ytigoyipy.

¹⁴ Tüg'óciy pinjaty ajcxy capxymidoob je Espíritu Santo, Dios yi' ung'ajtip ajcxy. ¹⁵ Je Espíritu Santo huidibi miich ajcxy xy'adigiygixp xyjottigiygixp, ca' xychaachytungixy e nañ ni ca' mdzinähuaangixy miid tzigi'ñ jihui'ñ. Ca' miich ajcxy jadu'n paady nej tumbidijc huidibi ooy tzigiygixy yhuindzin. Co je Espíritu Santo yajpaady ma ajcxy mjot mhuinma'ñ, jadu'n nipaady nejihuüy miich ajcxy Dios xy'ung'adyii. E com nmiid'ajtim Dios yjhui'ñ ymic'ajt, je' jadu'n xyajminaanim: "¡Dios Teedy!" ¹⁶ Je Espíritu Santo tiy'ajt yejcp ma ajt njot nhuinma'ñ, je' jadu'n xyajminaanim co Dios xy'ung'ajtim. ¹⁷ Pen iich ajt Dios xy'ung'ajtim, chi nbadaanim it lugar quipxyi miid Cristo jiiby tzajpjoty ma Dios yajpaady. Pen nminajxim nyajnjxim tzaachhypi jadu'n nej Cristo minajxy yajnjxxy tzaachhypi, chi nbadaanim Dios y'oy'ajtin quipxyi miid Cristo.

¹⁸ N'aixiybich co yi tzaachhypi yi ayo'n huidibi nminajxim nyajnjxim ya naaxhuiñ, ca' yi' ytim ytiijity, ca' ninej yquipxyyatity je oy'ajtin etz mijjotcujc'ajtin huidibi Dios xyaj'ixaanim je huin'it xii co Cristo anajty ymiñ jadüg'oc. ¹⁹ Tüg'óciy tijaty ya naaxhuiñ huidibi Dios ti yajcojy yaj'oyiy, y'aa'ijxpy yjiip'ijxpy ajcxy mina

Dios ymöhuaanigixy y'oy'ajtin ymj'ajtin yi jäy ajcxy huidibi ajcxy Dios ung'ajtip. ²⁰ Tüg'óciy tijaty Dios ti yajcoy yaj'oyiy ya naaxhuiñ, hue' je' yjugy'ajtin cixamb tigoyamb, ögam tiidzam. E canan ci'm jadu'n tzocy, hue' je' Dios jadu'n ti yajnigödugi. Per ca' yjugy'ajtin ycixipy ytigoyipy tu'ciyi hue' ajcxy y'aa'ijxpy yjiip'ijxpy co padaangixy oy'ajtin jadüg'oc. ²¹ Co anajty Dios yaj'oyiy nej jëbi ajcxy chinaaygixy, e ca' y'occixipy, ca' ytützcixipy, etz ca' ypügixipy, chi ajcxy padaangixy oy'ajtin etz jetcujc'ajtin quipxyi miid je jäy ajcxy huidibi Dios ung'ajtip. ²² Com nejhuiiyim co ixti chambaad tüg'óciy huidijaty Dios yajcoy yaj'oyiy ya naaxhuiñ yjihuiyb tzaachypi, e ca' yjetcujc'ajtcixy. Tim jadu'n nipaady nej tüg töxyjäy paady tzaachypi co yhuaad'ajtni mina y'ung yajma'xung'adañ. ²³ Canan yi naaxhuiñyb huidi Dios yaj'oyiy yi'yi tzaachypi jihuiyb, nañ jadu'n iich ajt huidijaty miid'ajtp Dios yjihuiñ ymic'ajt, huidibi Dios xymooyim jayijp'aty ca'ni anajty nyajtigajtzim nniniçx. Nañ iich ajt tajim mayim njiiyim nyaaxim ixti cooni anajty Dios xyajtigadzaanim ajt nniniçx etz xycöbigaanim ma yi' y'it jiiby tzajpjoty, e xymiid'idaanim ajt jadu'n nej yci'm'ung. ²⁴ Miid co n'aa'ijxim njijp'ijxim co Dios xyajnidzögaanim ajt n'alma, paady ti nbaatim jugy'ajtin huidibi ca' ycixipy ytigoyipy. Co ixypy ti nbaatim huidibi anajty njijp'ijxim, ca' ixypy njacijp'ijxim co nbadaanimni. Com ca' pin jacijp'ijxni co padaanip je huidibi ti ocpatpi. ²⁵ Per co njijp'ijxim co nbadaanim huidibi ca' nmiid'ajtim, huin'it

n'ahuijxiṁ miiđ mectxtujcín cooni nbaatíṁ.

26 Tím jadu'n nej jocucjc'ajtín nbadaaníṁ co njip'ijxíṁ huidibí Dios xymóhuaaníṁ, nañ tím jadu'n je Espíritu Santo xypubejtíṁ xypudigiiyíṁ co njotmetzciiyíṁ, com ca' njajtíṁ nej jébi huaad Dios nmibijctzoohuim nej ypadyii. Paady je Espíritu Santo xycodinaayíṁ ma Dios, ymibijctzooyb je Dios mictägy miiđ iich ajt ycixpi miiđ jiyyin yaaxin, huidi ca' huaad yajcapxpídzimy miiđ miydacín. **27** Dios ñejhuiiyb ti jot ti huinma'ñ jääj ajcxy ymiid. E Dios nañ huinjihuuyb tüg'óciy ayuc huidibí je Espíritu Santo yajnajxyp ma yi'. Je Espíritu Santo ypijctzooyb may'ajt jabom jabom ma Dios miiđ tüg'óciy je mibijcpidiyc ycixpi. Nañ jadu'n pijctzoy jadu'n nej Dios tzoc yäygidägy.

Mij madaacín ma mibijcín

28 Yi jääj ajcxy huidibí mijpidacp Dios, huidibí ajcxy Dios ti huin'ixy, jébi chinaaygiixy jadu'n nej Dios jäygidägy ajcxy chinaayin. Nejhuiiyim co huentimtiijity huidibí yi' ajcxy yminajxpy yajnajxpy, pen jibicpi o pen oybi, Dios jadu'n ti a'ixiy co huen minajxcixy yajnajxcixy miiđ yi' ajcxy y'oy'ajtín ycixpi. **29** Je' yi' ajcxy huidibí Dios ti yhuin'ixyii, je' yi' ajcxy huidibí Dios ñejhuiiy jayijpní co ymibiga'nyii y'ayuc. Dios jadu'n tumb ma yi' ajcxy yjot yhuinma'ñ jaydëbi yquipxyjatytiy ajcxy yjot yhuinma'ñ miiđ Dios y'ung, jadu'n nej yi' yjot yhuinma'ñ miiđity. **30** Yi mayjää huidibí Dios yajnigödugiyy ca'ni anajty naaxhuiñybí chondacy co ytuna'ñ miiđ yi', yi' ajcxy Dios huin'ijxi. Yi mayjää huidibí Dios ti yhuin'íxigixy, nañ Dios yi' ajcxy yaj'ahuimbijtip tudägy. E yi mayjää huidibí

Dios ti yaj'ahuimbity tudägy, nañ Dios yi' ya-jquipxyjatytihuaanip ajcxy y'oy'ajtin miid yi' y'ung y'oy'ajtin.

³¹ ¿Ti jada' njaciijp'ijxim ti jada' njactzojcim? Ca' ni ti. Pen Dios iich ajt xypubejtim xypudigiiyim, ¿pin iich ajt jëbi xymimadaacim? Janch ni ca pin. ³² Dios ixti yci'm'ung ti yecy miid iich ajt ycixpi, co oy y'o'cy miid iich ajt ycixpi, co oy y'o'cy ma yi cruudz miid nidüg'ociy ajt nbocy ycixpi. Paady janch janch co Dios xymöhuaanim tüg'ociy oybi quipxyjaty miid yi' y'ung, Jesucristo. ³³ ¿Pin jada' jëbi ocxiy je jäy ajcxy huidibi Dios ti huin'ixy? Ca' ni pin. Com Dios ci'm yi' ti yaj'ahuimbijttäy tudägy. ³⁴ ¿Pin yi' ajcxy jëbi ocyajpocycäy? Ca' ni pin. Com Cristo o'c je' miid ajt nbocy ycixpi, etz yjugypijcy jadüg'oc, e jadachambii xii tiempo yajpaady a'oy'amy ma Dios ymijc, e yi' ane'mdaayb tüg'ociy. E Cristo iich ajt xyñibijctzohuiiyim, ypijctzooyb may'ajt ma Dios miid iich ajt ycixpi. ³⁵ Com Cristo ooy xychojcim xyjihuiiyim, paady ni nej ca' xy'ixmadzaanim. Huen ti ndimpaatim ca' xy'ixmadzaanim. Oy ixyipy tzaachypi ayo'n nminajxim nyajnajxim, oy ixyipy tajin mayin nbaatim; oy ixyipy jäy xy'ixhuidijtim xypahuidijtim; oy ixyipy yuu ayo'n nbaatim; oy ixyipy huit tucxy nyajmayajtim; oy ixyipy tzigi'ñ nyajnajxim; oy ixyipy jäy xytimyyaj'o'cim. Oy ti ayo'n ndimbaatim, Cristo ca' xy'ixmadzaanim. ³⁶ Com jadu'n ymiñ jaybety ma Dios ñecy ma jadu'n yminañ:

Miid miich, Huindzin Dios ycixpi, je nmidzipich xyjatytimyyaj'ögaambich xiiim tzuum.

Jadu'n iich ajcxy nej cöbixy huïdibi yajniçxip
ma ya'jöctac co yaj'öga'ñyii.

³⁷ Ca' ti ayo'n nbadaaním. Nmimadactähuaaním tüg'óciy ayo'n, miid co Cristo xychojcim xyjihuiiyim. ³⁸⁻³⁹ Janch nejhuiiybich tiydudägy co Dios xychojcim xyjihuiiyim. Ca' ji ni pin jëbi huaad xypijc-huäcxim ma Dios chójcin, oy ixipy nja'o'cim; oy ixipy njajugy'ajtim; oy ixipy xymidzip'ajtim ángel ajcxy etz jacjadyii huïdibi miç'ajt miid jiiby tzajpjoty. Ca' ajcxy jëbi huaad xypijc-huäcxim ma Dios, ni ti huïdibi ji ijtp cham, ni je huïdibi mimb cidacp, ni yi' jëbi xycapijc-huäcxim ma Dios chojcin. Ajt nHuindzin Jesucristo ti xyajnejhuiiyim jadu'n nej Dios xchojcim xyjihuiiyim co y'o'cy ma yi' cruudz miid ajt nbocy ycixpi.

9

Dios ti huin'ixy yi Israel jäy ajcxy

¹⁻² Nmiidich je Cristo ytìy'ajt, nyajnijayiibich miich ajcxy yi' ytìy'ajt, ca' n'indägyich, co ooy ndajy nmayich miid n'amigügtijcich ycixpi je Israel jäy co ajcxy ca' cöbiga'ñ je Cristo. Nañ Dios yjihu'ñ, je Espíritu Santo, tiy'ajt yejcp ma iich njot nhusinma'ñ co jadu'n tajin mayin njihuiiyich miid yi' ajcxy ycixpi. ³ Com tajy may nayjihu'iyijich miid iich n'amigügtijc, iich nmigogajp, ixti njaccodinähuaamybich ajcxy ma Dios miid ypocy ycixpi, ixti jëbi ixipy Cristo nja'ixmachich miid yi' ajcxy ycixpi, ixti jëbi ixipy Dios xychaachytuñich miid yi' ajcxy ypocy ycixpi, co ixipy jëbi Dios pocyhuinmecxy ajcxy. ⁴ Com hue' je' ajcxy Israel

y'ap'ajtip y'oc'ajtip, Israel jää ajcxy. Hue' anajty ajcxy Dios ti ycöbígyii jadu'n nej jihuüy ycí'm'ung, Dios anajty ajcxy ti ñi'ljxcidägyii, y'ijx ajcxy Dios y'oy'ajtin. Dios nímay ajcxy co ycuend'adip. Dios ajcxy jadu'n yajni'ixíyi nidüg'óciy tiy'ajt nej ajcxy jëbi huaad Dios huindzígüy, e Dios yajhuinhuaníy Israel jää ajcxy je Cristo. ⁵ Nañ hue' ajcxy ymíj'ap'ajtip ymíjteedy'ajtip iich ajt nmíj'ap nmíjteedy; je Abraham, Jacob, etz David, e ma je' ymiñ ajcxy, ji ymiñ je Cristo, e je' je' Dios ajtp, yi' tüg'óciy ane'mdaayb jiiby tzajpjoty etz ya naaxhuiñ. Je Cristo capxpaady y'idípy huinixíi.

⁶ Co jadu'n mína'ñich co may ajcxy Israel jää ca' ajcxy Dios yjäy'adyii tiyduñägyi, ca' jadu'n mína'na'ñich co Dios ca' cuyduñ yi' y'ayuc huídibi yajhuinhuaníy Abraham etz Moisés. ⁷ Canan nidüg'óciy Abraham y'ap y'oc pada'ñ je oy'ajt huídibi yajhuinhuaníy Abraham, com jadu'n yjaybetyity ma Dios ñecy. Dios jadu'n nímay Abraham: "Yí mmang, Isaac, ti nhus'ixyich jëbi y'ap y'oc paady je oy'ajt huídibi ti nyajhuinhuaníy." ⁸ Co Dios jadu'n nímay Abraham, paady ycixpi nejhuiyim co ca' nidüg'óciy Abraham y'ap y'oc jëbi naydijyii Dios y'ung. Jëyi Isaac y'ap y'oc jëbi ñaydijyii Dios y'ung com Dios yajhuinhuaníy co may'ajt tuna'ñ miid yi' ajcxy. ⁹ Com jadu'n yjaybetyity ma Dios ñecy co Dios nímay Abraham: "Nihuimbidaamybich ma je tiempo huídibi ti n'agapxtucyich, e huin'it mdöxyijc Sara y'ungbaadip."

¹⁰ Ji jadüg tiy'ajt. Iich ajt nmíj'ap Isaac ytöxyijc Rebeca metz ymang paty. ¹¹ Dios yhuin'ijx je

jacmutzpi ca'ni anajty yma'xung'aty, e ca'ni anajty ñiguëxigý ti huinma'ñ ymiid, oyhuinma'ñ o jibic-huinma'ñ. Dios ninigoob anajty jayijpni ti huin'ixy je jacmutzpi. ¹² Com Dios ñimay je Rebeca co je jacmutzpi y'ane'mamyb y'ajch ma ca'ni anajty Jacob yma'xung'atyñi. ¹³ Ti'm jadu'n nej jaybety ymiñ ma Dios ñeçy, Dios jadu'n minañ: "Jac nigi ti ndzocyich Jacob, ca'ydi Esaú."

¹⁴ ¿Nej n'ocminaanim? ¿Dios ca' tiiybí tuñy? Ca' yjadu'nity. Dios tiydudägy ytun. ¹⁵ Com jadu'n Dios n'imay Moisés: "Nba'ayohuipyich ninigoobi pinjaty ndzojcpyich." ¹⁶ Co Dios jadu'n n'imay Moisés paady nejhuiiyim co canan paady ycixpi Dios pa'ayohua'ñ jay miid co ajcxy chachñaymija'íxigixy co tunaangixy oyhuinma'ñ. Hue' je' Dios pa'ayo'n tuñ miid jay ajcxy ninigoob co jadu'n tzocy. ¹⁷ Com jadu'n jaybety ymiñ ma Dios ñeçy co Dios jadu'n n'imay je Egipto rey:

Hiç miich ti nmöy m'ane'min, jigix jëbi jay ajcxy ixipy je mij ayo'n huidibi ndunaamybich ma miich mnaax mgajp, huin'it jay ajcxy capxpaady xyaj'idiipy huindu'ñybi ñaaxhuiñ.

¹⁸ Dios ypa'ayooyb je' pinjaty chojcpy, e nañ jadu'n yjot yajjuuni piñ jadu'n yajmidzojcpy.

¹⁹ Huin'it miich ajcxy xyñimähuibich: "Peni janch yjadu'nity, ¿ti co Dios jadu'n jadüg'oc pocy'ixy jay? ¿Piñ jada' occapxhuimbidip nej yi' tzocy?" ²⁰ Miich jay, ñmbin miich co ti myajcapxycuja'ñ myaj'ayuccuja'ñ miid Dios? ¿Nej jëbi pochyütüz n'imay je piñ anajty ti yajcojy? "¿Nej co jadu'n ti xyajcojyich?" ²¹ Tüdzyajcojpi yi' yaj'oyiib je mo'ntz nej tim tzocy. Pen yajcojamby

tüdz oybi tzoojatypi, yajcojpy je'. Peni yajcojamby tüdz huídibi ca' oyjatyity, yajcojpy je'.

22-24 Tím jadu'n nej je tüdzyajcoipi yaj'oyiiy mo'ntz nej tzocy, nañ jadu'n Dios tuñ miid jääy nej tzocy. Dios ti yajcojy jääy, e miid ymic'ajt jëb tzaachytuñ miid ypocy ycixpi. E co jadu'n tzaachytunipy, chi ñiguëxiigipy yi' ymic'ajt. Dios ooy jecy ti jamimecxtucy ajcxy huídibi paatip co Dios chaachytuniiyb ajcxy. Com Dios ti yajcojy jääy paady jëb nañ jadu'n pa'ayooihuipy etz may'ajt tunipy miid yi' ajcxy, jëbi ajcxy paadip yi' y'oy'ajtin. Dios iich ajt ti xyhuin'ixim nijëjity judiojääy, etz nijëjity huídibi ca' yjudiojäity, jëbi ajt n'alma nüdzooçin paady. **25** Com jadu'n jaybety ymiñ ma Oseas ñecy ma Dios jadu'n yminañ:

Yi jääy ajcxy huídibi iich ca' anajty njäy'adyii, njäy'adáaniibich cham. Yi jääy huídibi ca' anajty ndzocyiich, ndzogáaniibich cham.

26 E nañ jadu'n jadüg'it Oseas cojay: "E je jääy ajcxy huídibi anajty tzinaayb ma canaag naax cajp huídibi anajty ca' Dios yjäy'adyii, jëb ñaydijyii Dios yjäy, je Dios huídibi huinixii tzinaayb."

27 Nañ jotmay miid co Isaías jada tiy'ajt ycojay ma ñecy ma jadu'n yminañ: "Oy ixipy ajcxy ti yjamayiy jadu'n nej tzaa'ung yajpaady ma mejy ypa', nihueeñ ajcxy y'alma ñüdzooçin pada'ñ. **28** Com Dios mic ooy cötujçin miidity, e ca' mamecxtugipy jääy ajcxy ypocytunii huinixii. E mic'amy tzaachypi möhua'ñ naaxhuinyjääy miid ypocy ycixpi co anajty xii tiempo paatni mabaad agapxtujcy." **29** Isaías ñajtzcapxiy jadu'n jecy'ajty:

Pen ca' ixipy je Huindzin Dios huidibi
ane'mdaayb jiiby tzajpjoty etz ya naaxhuiñ,
capubejty yi Israel jää, co ca' ycajacyajtzooci
nijëjity ajcxy, ycacödígoyday yi' ajcxy, tím
jadu'n nej je jää ajcxy yjajty jím ma Sodomo
cajp etz Gomorra cajp, cödígoyday ajcxy.

Yijudíojäy ajcxy etz Jesucristo y'ayuc ytìy'ajt

³⁰ Jadu'n jëbi mhuinjihuiygixy huidibi ti
nyajnjayiygixy jadu'n nej Dios ytun miid jää
ajcxy. Yi jää ajcxy huidibi ca' yjudíojäyity, huidibi
ca' cuyduñ Dios ycötujcin je jecyp, co ajcxy
mijpidägy je Cristo, chi ajcxy paady tudägy'ajtin
ma Dios. ³¹ Per yi judíojäy ajcxy huidibi jiip'ijxp co
tudägy'ajtin padaangixy miid co tzachcuydungixy
Dios ycötujcin je jecyp, ni ca' ajcxy mimadägy
cuydundähuiipy, e ca' ajcxy tudägy'ajtin paady ma
Dios. ³² ¿Na'amy co ca' ajcxy mimadägy cuydundai
Dios cötujcin? Je' co ajcxy ca' mijpidägy huidibi
Dios ti tuñ miid yi' ajcxy ycixpi. Hue' ajcxy
tiy co tudägy'ajtin padaangixy ma Dios miid co
tzachcuydungixy Dios ycötujcin je jecyp. Hue'
ajcxy ayo'n ypadamyb co ca' Cristo cobiçcixy, tím
jadu'n nej jää ayo'n paady co ycönepy ma tüt tzaa.
³³ Com jadu'n jaybety ymiñ ma Dios ñecy, ma Dios
jadu'n ymina'ñ:

Nguexaamybich jím Jerusalén tüt jää. Mayjää ca'
mijpidäga'ñ je jää, e ayo'n ajcxy ypadamyb
ma iich. Tím jadu'n nej ixipy ti nbidägyich
tüt tzaa ma jää ajcxy huaad ycönejpcixy,
e chi yciday ajcxy. Tüt'óciy jää pínjaty
mijpidaacp je jää huidibi nbidägaamybich

jim Jerusalén, hue' ajcxy yi' ca' ayo'n pada'ñ ma iiçh, nbocyhuinmecxaamybich yi' ajcxy.

10

¹ Miich ajcxy nmigügtijcich, ooy ndzocycich cixyjot huinjot co yi Israel jay nidüg'ociy pada'ñ y'alma ñidzoocin. Ooy iiçh nigi Dios nmibijctzoy miid yi' ajcxy ycixpi. ² Jëbi ndiy'ajt yecyich co yi Israel jay ooy ajcxy Dios jayajmij'ajtcixy. Hue' janchtiy ca' ajcxy huinjihuïyi Dios ytiy'ajt. ³ Com nejhuiiyb ajcxy co Dios yajpocyñihuädzamyb jay ajcxy, hue' ajcxy ca' huinjihuïy nej Dios yhuinma'ñ miidity. Ci'm anajty chachhuinma'ñ ixtaaygixy nej ajcxy jëbi ñayyajpocyñihuädzigixipy. Ca' anajty ajcxy cöbicy Dios ytiy'ajt nej jëbi huaad ñayyajpocyñihuädziiyb.

⁴⁻⁵ Yi judío jay ajcxy ca' huinjihuïgixy co je Cristo y'oy ya naaxhuiñ, e chi yajtigooyi Dios ycötujcín ymic'ajt huidibi Moisés yjay, jigix jëbi tûg'ociy jay pinjaty mijpidacp Cristo ytiy'ajt, huin'it ajcxy paadip tudägy'ajtin. Moisés yjayhui'm ma jadu'n ymina'ñ: "Je pinjaty cuydumb je Dios ytiy'ajt, jim mic'ajt paadipy miid chinaayin ycixpi." ⁶⁻⁷ Per yi jay ajcxy huidibi mijpidacp Cristo etz cuyduni yi' ytiy'ajt, yi' ajcxy ymina'ñ: "Ca' huaad judío jay ajcxy yminaangixy jotjoty huinma'ñyjoty: ¿Pin ocpättigihuip tzajpjoty nicx je Cristo yajtzooñ? o ¿Pin nicxamb ca'oydactuuby ma ajcxy öcpidiyc y'ity e yajjugypigaanip je Cristo?" ⁸ ¿Nej Dios y'ayuc ymina'ñ? Jadu'n Dios y'ayuc ymina'ñ: "Ti mmidoj miich ajcxy Dios y'ayuc ytiy'ajt ma mgf'm'ayuc, ti jay ajcxy capxhuäcxy ma miich, ti mmido'mbijccixy." Pues jada je'

je y'ayuc t̄iy'ajt nej jēb mijpidaaccixy Cristo, huidibí t̄iy'ajt iich ajcxy ngapxhuäcxp. ⁹ Pen miich mgapxypidzimyb mayjäy agujc co miich ajcxy Jesúś mHuindzin'adyii, etz mmibijcpy ajcxy ma mjot mhuinma'ñ co Dios t̄i yajjugipijcy Jesúś co y'o'cy, huin'it m'alma paadip ñüdzooçin ma Dios. ¹⁰ Co mmijpidägipy Jesúś cixyjot huinjot huin'it Dios xyajpocyñihuädzipy. Co mgapxypidzimipy mayjäy agujc co miich mijpidägy Cristo Jesúś, huin'it yi m'alma ñüdzooçin pada'ñ.

¹¹ Com jaybety jadu'n miiñ ma Dios ñecy, ma jadu'n yminañ: "Nidüg'ociy jääy huidijaty mijpidacp je Cristo, ca' ajcxy ayo'n pada'ñ ma Dios." ¹² Jëbi nidüg'ociy jääy mijpidägy je Cristo Jesúś com Dios tú'ciy yajhuinhuaniiy pocyñihuatzin ma yi judíojäy etz ma huidi ca' yjudíojäyity. Ji tüg Huindzin je Jesucristo huidibí niHuindzin'ajttaayb. Jesucristo may'ajt oy'ajt tunam mijcajee miid huentimpinjäyity pinjaty pijczoob pubejtin ma Dios miid yi' yxi. ¹³ Com jadu'n jaybety ymiiñ ma Dios ñecy, ma jadu'n ymina'ñ: "Nidüg'ociy jääy pinjaty Dios mibijctzoob miid Huindzin Jesucristo yxi, yi' ajcxy y'alma paadip ñüdzooçin." ¹⁴ ¿Nej jëbi jääy ajcxy occohuaniiy Jesucristo co huen y'alma ñüdzögy, pen ca' anajty ti mibijci je ytiy'ajt? Pues ca' yjadu'nity. ¿Nej jëbi jääy mibicy Jesucristo peni ca'ni ajcxy amido'ijti y'ayuc? Pues ca' yjadu'nity. ¿Nej jëbi jääy ajcxy midoogixy Jesucristo y'ayuc, pen ca' pin capxhuäcxy ma yi' ajcxy? ¹⁵ ¿Nej jëbi jääy ajcxy capxhuäcxy Jesucristo y'ayuc ytiy'ajt, pen ca' pin yquexyii ayuccapxhuäcxpi? Com jaybety jadu'n

ymiiñ ma Dios ñecy, ma jadu'n yminañ: "Ooy oy jäy ñayjihuÿyii co pinjaty mímimb mij'a'tp oybi tiy'ajt, pinjaty capxhuäcxy oybi tiy'ajt ma yi' ajcxy."

¹⁶ Per ca' nidüg'óciy jäy mibicy je oybi tiy'ajt, com Isaías jadu'n cojay ma ñecy ma jadu'n yminañ: "Huindzin Dios, ¿pin tì mijpidägy iich ajcxy n'ayuc?" ¹⁷ Cooni jäy ajcxy capxhuäcxy Jesucristo ytiy'ajt ma jäy chinaaygixy, huin'it ajcxy ymibijccixy com tì amido'ijtcixy je tiy'ajt.

¹⁸ Per n'amidooybich miich ajcxy: ¿Nej ca' jada' yi judíojäy ajcxy midoy Dios ytiy'ajt? Janch jadu'n tì ajcxy jamidoy, com jaybety jadu'n ymiñ ma Dios ñecy ma jadu'n yminañ:

Tì capxhuäcxy ajcxy Dios y'ayuc ytiy'ajt huindu'mybí naaxhuiñ. Tì ajcxy Dios y'ayuc midodaayi huindu'mybí naaxhuiñ.

¹⁹ Jadüg'oc n'amidoogixy: ¿Nej ca' Israel jäy jada' ajcxy nejhuÿ Dios ytiy'ajt? Ñejhuÿb ajcxy. Com jecy'ajty Moisés ycojay ma ñecy ma Dios jadu'n yminañ:

Nyajpocynihuaattähuiÿich yi jäy ajcxy huidibi ca' iich njäy'adyii, e huin'it miich ajcxy co-huindoyiÿ mijihuÿhuÿpy miid yi' ajcxy ycixpi. Ndunipyich may'ajt miid yi' ajcxy, e huin'it miich yi' ajcxy mmijotmädip.

²⁰ Jadu'n jadüg'it Isaías cojay ma yi' ñecy, ma Dios jadu'n yminañ:

Yi jäy ajcxy huidibi ca' xy'ixtäyich, tì xypaadyich ajcxy. Tì nyajniguëxigÿich ndiy'ajt ma yi jäy huidibi ca' xyñidiy xyajtihÿich.

²¹ Com jadu'n jaybety ymiñ ma Dios ñecy, ma Dios jadu'n nigapxy yi Israel jäy co jadu'n yminañ:

Jabom jabom ti njamimecxtucyich yi Israel jää ajcxy. Ti njayajnimäyich iich ndiy'ajt, e ca' ajcxy mijpidäg. Hue' ajcxy ca' xycapxymidooyich, xymijotmijöcpich ajcxy.

11

Yi Israel jää ajcxy huidibi ti y pocynihuaatzcixy

¹ Paady n'amidoogixy: ¿Nej ti jada' Dios ix'ijxní ixtijni yi Israel jää ajcxy? Pues ca' yjadu'nity, Dios ca' yi' ixmachñi Israel jää ajcxy. Com nañ Israel jää iich. Abraham nmij'ap'ájtibich nmijiteedy'ájtibich e nañ jím ngogájpídyich ma anajty Benjamín yco-gajpity. ²⁻³ Dios ca' ixmach yi' yjää huidibi yhuin'ijx jecy'ajty co jää'ada'nyii jigix jëbi may'ajt oy'ajt tunipy miid yi' ajcxy. ¿Nej ca' ajcxy mnejhuüy nej jaybety ymiñ ma Dios ñeçy jadu'n nej Elías nigapxy yi Israel jää ma Dios? Jadu'n yminañ:

Huindzin Dios, ti yi Israel jää ajcxy yaj'öctäy huidibi anajty miich m'ayuc xycapxhuäcxip. Ti ajcxy yajhuindigoydäy je tzaa macxy ma anajty jää xyhuindzigi. Naydügpajc iich ti njachui'myich njaccapxhuäcxyich miich m'ayuc, e nañ xyaj'ögaamich jää ajcxy.

⁴ E chi Dios y'adzooy nimay Elías:

Ca' mim naydügity, ji iich ahuing nmíididyich yujcpicy jahuixtujc mil yëydijc huidi xy'ojadajtpich xyhuindzigiybich chambaad, huidibi ca'ni huingoxtinäy yi Baal, yi dios falso, ca'pi ti mic'ajt miidity ni ti tzöc'ajt ca miidity.

5 Tím jadu'n nej Dios miidity anajty huixtujc mil yëydijctijc jecy'ajty co anajty Elías yjugy'aty, nañ tím jadu'n cham ma iich ajt nxii ndiempo Dios ymiid nijëjity judíojäy huidibi ti pa'ayoy, e paady ycixpi ti yhuin'ixyii jëbi yi' jää'yadii. **6** Com co ixipy ajcxy yajxon cuyduni Dios ycötujcin, ca'p ni ti pa'ayo'n Dios jactunaani miid yi' ajcxy, com co ti anajty jím Dios y'ayuc ycuydundäyii.

7 ¿Ti ti ytunyii ti yjadyii miid yi Israel jää ajcxy? May ajcxy ca' may'ajtin oy'ajtin paady ma Dios jadu'n nej ajcxy jiip'ijxcixy. Jëyi ajcxy huidi Dios huin'ijxi ti ajcxy paatcixy oy'ajt ma Dios. Yi jac-jadyii Israel jää ajcxy Dios nïg ooy yajjotmij'öccixy. **8** Com jadu'n jaybety ymiin ma Dios ñecy jadu'n nej Dios yajjotmij'ögy yi Israel jää, ma jadu'n yminañ:

Tím jadu'n ajcxy nipaady nej jää ajcxy huidibi ti ymi'öctigooyni, jadu'n nipaady nej jää huidibi huiintzip, jadu'n nipaady nej huidibi cönatip.

9 David nañ jadu'n ycojay jecy'ajty ma ñecy, ma jadu'n yminañ:

Huindzin Dios, cham je jää tzachnixondägy yi tzinaayin yi jugy'ajtin, ca' ajcxy xyjäymech. Timitiini ajcxy ayo'n möhuipy; tím jadu'n nej iyujc ayo'n paady co yajtüxuuch o co yjut cögäy.

10 Yajma'ti ajcxy yjot yhuinma'ñ, huen ahuimbi-jtcixy jadu'n nej jää huintzpi. Mö ajcxy tza-achypi huinixii huinitiempo, tím jadu'n nej jää ajcxy tzaachhypi jihuüy huidibi jemxypi tzimiccixp.

Yí ypocýhuinmeecxín huídibi ajcxy ca'p yjudíojäity

11 Co jadu'n yi maybi Israel jääy ca' cöbijccixy Dios ytii'ajt, ¿nej mdijy, ti Dios y'ixmachyii ajcxy tücci'yi, e yajtigoya'ñ ajcxy? Pues ca' yjadu'nity, ca' Dios ixmach yi Israel jääy ajcxy tücci'yi. Co yi Israel jääy ca' cöbijccixy Dios ytii'ajt nej Cristo y'o'cy miid yi' ajcxy ypoc yciixpi, paady cöbicy yi huidibi ca' yjudíojäity, jëbi ajcxy y'alma nüdzooçin paady. Jadu'n Dios ytuñ jígiñ jëbi yi judíojäy ajcxy cohuindoyii jihuïhuipy, e chi nañ jadu'n mijpidägipy ajcxy Jesucristo. **12** Pen yi mayjäy ajcxy huidijaty ca' y'israeljäity mij'oy'ajtin mijjotcujc'ajtin ti paady, miid co yi jacmaybi Israel jääy ca' cöbijccixy Jesucristo, chi nigi oy'ajtin jotcujc'ajtin pada'ñ yi naaxhuiñjäy ajcxy co anajty nidüg'óciy Israel jääy yjothuimbijttaaygixy etz cöbijctaaygixy je Cristo.

13 Cham nijayiiygixy miich ajcxy huidi ca' yjudíojäity, com Dios ti xyquexyich ngapxhuäcxich yi' y'ayuc ma yi jääy ajcxy huidibi ca' yjudíojäity. Ooy nyajcopicyich jada ndungich, jígiñ jëbi judíojäy oy'ajtin paady nañ jadu'n. **14** Ca' jecyity co iich n'amigügtijc, yi judíojäy ajcxy, cohuindoyii ajcxy jihuïhuipy, co anajty mayjäy huidi ca' yjudíojäity mijpidägy iich n'ayuc. Co jadu'n ajcxy cohuindoyii jihuïhuipy, chi ajcxy nañ jadu'ñ mijpidägipy Jesucristo. **15** Com pen je naaxhuiñjäy huidibi ca' yjudíojäity, huidibi Dios jecy'ajty ca' jäygidaci ajcxy chınaayin, pen ti ajcxy cöbijci Dios ytii'ajt, pen ti ajcxy oy'ajtin paady ma Dios, miid co Dios ti ixmach yi Israel jääy huidibi ca' cöbicy yi' ytii'ajt, chi yi Israel jääy co ajcxy jadüg'oc

yjothuimbidipy etz cöbigipy Dios ytiy'ajt, nañ jadu'n ooy yjotcugihuiipy ajcxy, jadu'n nejjihuÿ ti ajcxy y'ögy etz nej jihiÿ ajcxy ti yjugypicy jadüg'oc. ¹⁶ Com co Abraham, Isaac etz Israel Dios anajty jäy'ajtip, paady nañ jadu'n tüg'öciy Israel jäy Dios jäy'adyii, miid co Israel y'ap'ajtip y'oc'ajtip ajcxy. Tim jadu'n nejjihuÿ judíojäy ajcxy tzajcaagy puuducy möy Dios, nañ jadu'n je ytujctuc huïdibi jac-hui'm nañ Dios je' yje', e nañ tim jadu'n nej co jäy ajcxy möy Dios quipy ytictz, tüg'öciyi je' Dios je'ajtäyii quipy y'aacxy.

¹⁷ Hue' je' nijëjity Israel jäy ca' mijpidägy Dios ytiy'ajt, paady ñajtz'ixiiyi, e may'ajt oy'ajt tuñ miid huingbi jäy huïdi ca' israeljäity. Tim jadu'n nej jihiÿ tüg oyguipy huïdi tiim'ajtp yajpubuxy y'aacx, e je ma ti yajjiippujxtüty, je' yijiip yajpidägy ma huingbi quipy y'aacx. Miich ajcxy huïdi ca' yjudíojäity huïdibi ti mibicy je Cristo, ti mbaady Dios y'oy'ajt tim jadu'n nej judíojäy ajcxy jecy'ajty miidity Dios y'oy'ajt. ¹⁸ Ca' huaad amij agix mnayjihuÿgixy, e ni ca' huaad m'ixtijcixy yi judíojäy huïdibi ca' mijpidaaaccixy je Cristo. Miich ajcxy yi m'oy'ajt ti mbaady ma Dios, tim jadu'n nej je quipy y'aacx mic'ajt paady ma yi quipy ytictz.

¹⁹ Ca' yjecyity co miich ajcxy mina'naangixy co Dios najtz'ixiiy yi judíojäy huïdibi ca' mibicy Cristo, jaydëbi miich ajcxy mnaydijyii co Dios xyjäy'adyii. ²⁰ Ti'y'ajt jadu'n nej miich mina'ñ. Dios ñajtz'ixiiy yi maybi judíojäy miid co ajcxy ca' mibicy Jesucristo. E Dios miich ti xycöbicy miid co ti mmibicy Jesucristo. Per ca' huaad miich amij agix mnayjihuÿii miid co Dios ti xycöbicy. Naygüend'adii yajxon ma

Dios ytiy'ajt, tzigi' Dios. ²¹ Com Dios ñajtz'ixiy yi judíojäy ajcxy miid co ca' ymijpidägyii yi' ytiy'ajt. Nañ jadu'n miich ajcxy yi' xyñajtz'ixihua'ñ, pen ca' mmijpidaaaccixy yajxon yi' ytiy'ajt. ²² Cuentipic jadu'n nej Dios may'ajt oy'ajt tuñ miid nijëjity jäy, etz mic tzaachytuñ nijëjity jäy. Dios mic tzaachytuñ je judíojäy huïdibi ca' ycapxymidooy, etz may'ajt oy'ajt tuñ miid miich ajcxy huïdi capxymidoob. Jaccuydun yajxon Dios ytiy'ajt, e nigi' Dios may'ajt oy'ajt xytuunipy, pen ca' mguyduni yi' ytiy'ajt, huin'it Dios xyñajtz'ixihuiipy. ²³ E nañ jadu'n yi judíojäy ajcxy huïdi ca' mibijccixy Jesùs, co ajcxy yhuinma'ñ yajtigadzipy, e mijpidägipy Jesùs, huin'it Dios ycöbigiibjadüg'oc, etz Dios miid ymic'ajt jëbi may'ajt oy'ajt tunipy miid yi' ajcxy. ²⁴ Com pen miich ajcxy huïdi ca' yjudíojäity huïdibi jecy'ajty anajty ca' Dios jäy'adyii, pen miich ajcxy Dios mic'amy ti xycöbicy, nañ jadu'n jactzojc cöbiga'ñ huïdibi ajcxy judíojäiyip, pen ycöbijcy ajcxy.

Jadu'n nej Dios yajniidzooccogixihua'ñ Israel jäy ajcxy

²⁵ Miich ajcxy nmigügtijcich, nyajnijayiib ajcxy jadu'n nej Dios tuna'ñ miid yi Israel jäy, jaydëbi ca' miich ajcxy amij agix mnayjihuihiipy, etz jaydëbi mnejhuihiipy jada tiy'ajt huïdibi ca' pin nejhuij, co yi Israel jäy ajcxy ooy ajcxy y'aamijity yjotmijity, ca' ajcxy capxymidooy Dios. E jadu'n ajcxy y'ida'ñ mabaad anajty yca'pxy je mayjäy, ca'pi y'israeljäity je huïdibi mijpidägam Jesucristo ytiy'ajt. ²⁶ Nejhuiyim co Dios may'ajt oy'ajt tunamb jadüg'oc miid tüg'ociy Israel jäy ajcxy, com

jadu'n jaybety ymiñ ma Dios ñecy ma Dios jadu'n ymina'ñ:

Jacjiini tüg Israel jäy ymina'ñ huïdibi yajniidzögamb ajcxy ma yi' ypocy. Yi' yajtigoyaanip Israel jäy ypocy.

²⁷ Jadüg'it jaybety ymiñ ma Dios jadu'n ymina'ñ:
Jadu'n nyajhuinhuaniiyich yi' Israel jäy co yi' ajcxy ypocy nyajtigooybich.

²⁸ Co yi' Israel jäy ca' mijpidaaaccixy Jesucristo ytiy'ajt, chi Dios ajcxy ñajtz'ixiiyi. E co ñajtz'ixiiyi ajcxy, paady ycixpi miich ajcxy Dios ti yxcöbicy, co ti mmijpidaaaccixy Jesucristo. Per chambaad Dios jactzojctay yi' Israel jäy miid co Dios huin'ijxy yi' Abraham, Isaac etz Jacob jecy'ajty jëbi yi' yjäy'adyii. ²⁹ Dios ti huin'ixy yi' Israel jäy ajcxy jëbi yi' yjäy'adyii, etz tüg'óciy huïdi yajhuinhuaniiy co möhua'ñ, co may'ajt tuna'ñ miid yi' ajcxy ycixpi. Ymöhuipy yi', ytunipy yi'. Dios ca' y'ayuc ya-jxígy. ³⁰ Miich ajcxy huïdi ca' yjudíojäyity jecy'ajty ca' anajty mmijpidaaaccixy Dios. Jadachambi xii tiempo Dios miich ajcxy ti xypa'ayoy, miid co yi' Israel jäy ca' mijpidägy Cristo ytiy'ajt. ³¹ Yi' judíojäy jadachambi xii tiempo ca' mijpidaaaccixy Dios ytiy'ajt, tim jadu'n nej jecy'ajty miich ajcxy ca' anajty mmijpidaaaccixy Dios ytiy'ajt. Jacjiini Dios pa'ayooihuün tuna'ñ jadüg'oc miid yi' judíojäy ajcxy tim jadu'n nej ytuñ miid miich ajcxy jadachambi xii tiempo. ³² Com Dios anajty ti yajpocycädäy tüg'óciy jäy co ajcxy ycapxycömidadacy, yi' judíojäy etz nañ huïdi ca' yjudíojäyity, paady ycixpi Dios pa'ayo'n tuñ miid nidüg'óciy jäy, judíojäy etz nañ huïdi ca' yjudíojäyity, tüg'óciy piñ mijpidacp yi'

ytiy'ajt.

³³ ¡Ooy ycodzígíjity Dios! Dios ooy mijcajee may'ajt oy'ajt tuñ miid jää ajcxxy ycixpi. Dios ooy mijcajee mijhuinma'ñ ti tuñ miid jää ajcxxy ycixpi. Dios ooy mijcajee ycohuinma'ñity. Ca' ni pín jébi huinjihuiydäy je ayuc huinma'ñ huidi Dios ymíid. Etz nañ ca' ni pín jébi huinjihuiydäy huidibí Dios ytumyb. ³⁴ Com jaybety jadu'n miiñ ma Dios ñecy ma jadu'n ymina'ñ:

Ca' ni pín jébi huinjihuiydäy nej Dios yhuinma'ñ miidity. Ca' ji ni pinjäy huidi ti capxhuijy Dios.

³⁵ Ca' ji ni pinjäy huidi tijaty ti ocmooybi Dios. Dios ca' ni ti nuucxy miidity miid ni pinjäy.

³⁶ Tüg'óciy huidijaty iich ajt ya nbaatim, ac jiiby choondäy ma Dios. Yi' tüg'óciy ti yaj'oyiydäy, e yi' je'ajtaayip tüg'óciy. ¡Tzoc Dios capxpaatim ojadajtim huinixii huinitiempo! Jadu'n jadu'n. Amén.

12

Je jugy'ajtin cixyjot ma Dios

¹ E jadu'n nmigügtijcich, cham iich miich ajcxxy nimaaygixy mictägy, com co Dios ti xypa'ayoogixy, paady ycixpi nay'ayéjcigix naygiyéjcigix amuumdügjot ma Dios. Cuychinayi yi ytiy'ajt yajxon jabom jabom. Tzinaaygix miid huädz mjot mhuinma'ñ, jadu'n nej Dios jébi jäygidägy yi mdzinaayin. Jada je tiy'ajt nej jébi Dios m'ojadajtcixy tiyudädägy. ² Ca' ajcxxy mguydungixy mguychinaaygixy yi naaxhuiñyäy ajcxxy yjibicjot yjibic-huinma'ñ huidibí tzinaaygixp jadachambí xii jadachambí tiempo. Com Dios

tí xymooygíxy jemybi mjot jemybi mhuinma'ñ, paady mguydunípy ajcxy yi' ytíy'ajt. Ixpíjccix Dios ytíy'ajt, jigix ajcxy mnejhuihuiipy huidibi tíy'ajt Dios chojcyp mguydunípy, etz jigix mhuinjihuihuiipy je oyhuinma'ñ, je tudägypí huinma'ñ huidibi Dios yjäygídacpy, je huinma'ñ huídi huädzíp ca'pxyíp.

3 Com Dios may'ajt oy'ajt tí tuñ miid iiçh etz tí xymöyich jada tung co ngapxhuäcxich yi' y'ayuc, paady iiçh miich ajcxy nimäy nidüg'óciy co ca' huaad amij agix mnayjihuiiyigíxy, ca' huaad niig anaxy mnaygömáayigíxy ci'm. Nidüg nidüg ci'm huinmaaygíxy yajxon huídi tung jëbi myajniçxcixy, jadu'n nej Dios huijy'ajt cujc'ajt tí xymooygíxy. **4** Jadu'n nej iiçh ajt nniniçx ymíid yhuin y'ahuac etz yci' ytecy, je ninicx abicy ytung miidity, je huiin abicy ytung miidity, je y'ahuac abicy ytung miidity, etz je ci' tecy abicy ytung miidity. **5** Nañ tím jadu'n iiçh ajt huídi mijpidacp Cristo, e ni may iiçh ajt, e tügpicy jääy iiçh ajt com tú'ciy nmibijcim. E nije' nije' Dios huijy'ajt cujc'ajt tí xymooyim abicyjaty, nej jëbi nije' nije' Dios ytung nyajniçxim.

6 Com abicyjaty Dios tí xymooyim huijy'ajt cujc'ajt, paady copicy nyajtuuniim nije' nije' je huijy'ajt cujc'ajt huídi Dios tí xymooyim. Pen Dios tí xymooyim huijy'ajt cujc'ajt jëbi ngapxhuäcxim yi' y'ayuc, copicy ngapxhuäcxim mibaad ixpijcín nmiid'ajtim. **7** Pen Dios huijy'ajt cujc'ajt tí xymooyim co jëbi nbubejtím nmigügtijc, copicy nmigügtijc nbubejtím. Pen Dios huijy'ajt cujc'ajt tí xymooyim jëbi nyaj'ixpijcím nmigügtijc, copicy

ndung'ajtim yaj'ixpigii. ⁸ Pen Dios huijy'ajt cujc'ajt ti xymooyim co jëbi ngapxhuijim nmigügtijc, co jëbi njo'tamijmooyim nmigügtijc, copicy ngapxhuijim nmigügtijc, etz njo'tamijmooyim nmigügtijc agujc jotcujc. Pen nyejcim tijaty ma nmigügtijc, copicy agujc jotcujc nyejcim. Je huidi ajcxy nigohuajc'ajtp mibijcpidijc copicy yajxon y'ané'mgixipy. Pen Dios huijy'ajt cujc'ajt ti xymooyim co jëbi nbubejtìm jää ajcxy huidibi ayo'n miid jotmay miid, copicy agujc jotcujc nbubejtìm pinjaty ayo'n miid jotmay miid.

Nej mibijcpidijc huaad jugy'ajtcixy chinaygixy

⁹ Naychójcigixy nayjihuuyigixy miñ xyipy amuumdügjot, ca' y'ametz yjotmetzity. Ca' mnijot'ajtcixy jibic jot jibic-huinma'ñ. Nijot'ajtcix nügi oyjot oyhuinma'ñ. ¹⁰ Naychójcigix nayjihuuyigix amuumdügjot, jadu'n nej ypadyii mnaymigüg'ajtigixipy ma Jesucristo. Nayyajmi'ajtigix nügi nidüg nidüg miich ajcxy.

¹¹ Naymic'íxigix cixyjot huinijot, ca' mnuux'ajtcix. Tungix amuumdügjot miid mHuindzin Jesucristo ycixpi.

¹² Tzinaaygix agujc jotcujc, com mnejhuiiyb ajcxy co mbada'ñ oy'ajtin ma Dios. Mecxtujccix yi tzaachhypi ayo'n huidibi mmínajxyp myajnajxyp. Mibijctzoogix Dios jabom.

¹³ Naybubéjtigix miñ xyipy, pen yajmayajtopy migüg tijaty. Nayyajjättácigix miñ xyipy oy yajxon.

¹⁴ Nibijctzohui' ma Dios huidibi ajcxy xy'ixhuidijtp xypahuidijtp. Nibijctzohui' mmidzip huen Dios may'ajt oy'ajt tuñ miid yi' ycixpi. E ca' mnibijctzohui' co huen ayo'n paadipy.

15 Tzoc jocujc nayjihuüyim co ajt nmigügtijc jocujc ñayjihuüyii. Tzoc miidtajim miidmayim nmigügtijc pen tajp mayb.

16 Ooy yajxon nayyaj'íjtigix naygodigíiyigix. Ca' amij agix mnayjihuüyigixy. Migüg'adiiyb yi mmigüg huidi ayoob. Yung naxy miid'at mjot mhuinma'ñ, ca' mnaygomáayigixy.

17 Co jay xymidundigóoygixipy, ca' huaad jibic myaj'ahuimbijtcixy. Hue' janchtiy oybi ajcxy mdunipy jadu'n nej jay jebi jäygidägy.

18 Oy nayyaj'íjtigix miid nidüg'óciy jay mabaad mmadägy. **19** Miich ajcxy migügtijc, co jay jibic xymidundigóoygixipy, ca' nañ jadu'n ajcxy myaj'ahuimbidipy, mimecxtugipy ajcxy, com Dios yi' tzaachytunip yi jay ajcxy huidi anajty xymidundigóoygixp. Com jaybety jadu'n ymiñ ma Dios ñecy jadu'n yminañ: "Ich nyaj'ahuimbidipy ich nej anajty jay xymidundigoooygixy." **20** Co jay xymidundigóoygixipy myaj'ahuimbidipy ajcxy oybi, com jaybety jadu'n ymiñ ma Dios ñecy, ma jadu'n yminañ:

Pen yi mmidzip yubo'cip, myajcayipy myaj'ügipy, pen yi mmidzip tidziiyip, myajniügipy. Co jadu'n mdunipy miid mmidzip huin'it tzöydu'n jihuühuipy.

21 Pen myaj'ahuimbijtpy jibic co jay xymidundigoy, ti anajty jibic-huinma'ñ xymimadägy. Hue' janchtiy yajtun mecxtujcın etz oyhuinma'ñ, e jadu'n jibicpi mimadägipy miid oybi.

13

¹ Copicy co nidüg'óciy jäy capxymidóogixipy yi cajp tungmiidpi etz yi gobieno tungmiidpi. Ca' ji ni tüg tungmiidpi huidibi jëbi y'anem' my pen Dios ca' a'ixiy. Com Dios jadu'n cötujcin ti yajhui'my co huen jii'aty tungmiidpidijc, paady ycixpi tungmiidpidijc nidüg'óciy jim mic'ajt paady ma Dios. ² Paady jäy ajcxy pinjaty ca' ycapxymidoy ma tungmiidpidijc, hue' tundigooyb ma Dios e tzaachhypi ajcxy ypadaamyb. ³ Yi mijtungmiidpi ca' yi' ajcxy adzigi'yi jäy huidijaty oyhuinma'ñ miid. Hue' janchti'yi ajcxy chaachytunipy yi jäy huidi jibic-huinma'ñ miid. Pen mdzojcy co ca' tzaachhypi mbaadi'py ma yi tungmiidpi, hue' janchti'oybi mdunipy, e huin'it m'idipy jocuyc. ⁴ Com Dios ti pidägy jada tungmiidpi miid miich ajcxy ycixpi, jigix jëbi jocuyc ajcxy mdzinaaygixy. Pen mdundigooyb huin'it je tungmiidpi mdzigi'huipy, com yi' ymiid mic'ajt jëbi tzaachytuñ jäy ajcxy huidibi tundigooyb. Com Dios ytung ytuunipy etz ycuyduunipy Dios ycötujcin jadu'n nej Dios xyñajtz'ane'miiyim, copicy co tzaachytuñ je jäy ajcxy huidibi tundigooyb. ⁵ Paady ycixp copicy mgapxymidohuipy tungmiidpidijc, jigix ca' miich ajcxy Dios xychaachytunipy e nañ jocuyc mnayjihuñiyb co ca' anajty ti ti mdundigoy. ⁶ Yi tungmiidpidijc Dios ycixpi ajcxy ytuñ, e ymiid ajcxy ycötujcin, paady ycixpi copicy mmigüedipy ajcxy.

⁷ Mgüedipy ma yi tungmiidpidijc huidibi xypaatp. Co ajcxy cajp meeñ yajmucy, migüedipy. Co je gobieno tungmiidpi pidägy impuestos,

migüedipy. Jäy ajcxy huidijaty tungmiid myajmij'adipy, etz hudi mijtungmiid mgömayipy.

⁸ Ca' pín minuuucxy'adiyb. Tzoc jihui' mmigügtijc, e mgüedipy oy'amy huidibí mnuucxyp. Co yi mmigügtijc mdzogipy mjihuihuipy ti anajty mguydundäy Dios ycötujcin.

⁹ Jadu'n Dios ycötujcin jaybety ymiiñ, ma jadu'n ymina'ñ: "Ca' mmigapxtigoyipy huingbi töxyjäy. Ca' mmigüg mmeedziipy. Ca' mjäyyaj'ögipy. Ca' mmigüg m'adzojcipy ti ymiid." Pen mdzojcipy mjihuiyb migüg nej miich ci'm mnaychogyii ti anajty mguydundaayi Dios y'ane'min ycötujcin.

¹⁰ Je naychojcin je nayjihuiyin ca'p je' ti jibicpi ti tzaachypy tuñ ma je migüg, co jadu'n jada mguydundähuipy ti anajty Dios ycötujcin mguydundaayi.

¹¹ Com miich ajcxy mnejhuiyb co huingon je xii je tiempo mina Jesucristo mina'ñ jadüg'oc ya naaxhuiñ, paady ycixpi jiyp'ijxcix ajt nHuindzin Jesucristo co tzojc yminipy. E jadachambi ti yjac-huingoni mina miina'ñ iich ajt nHuindzin Jesucristo, ca'ydi co oga'n nmibijcim.

¹² Canaag jimijt jäy ajcxy ahuijxy jiyp'ijxpy co Dios yajnidzöga'nyii ajcxy y'alma, jadachambi ti yhuingoni je xii je tiempo mina n'alma ajt nidoocin padaanim. Paady ycixp tzoc ixmajtzim yi jibic-huinma'ñ yi huidibi jäy cuydumyb huidibi ca' Dios ytiy'ajt nejhuiyi. Tzoc cuychınaayim cuyjugy'ajtim Dios ytiy'ajt.

¹³ Tzoc tzinaayim jugy'ajtim tudägy. Tzoc cuyduunim Dios ytiy'ajt. Ca' huaad jadu'n ndzinaayim amügyjäy. Ca' huaad n'agootzhuidijtim xiicyaax xiictinaayim. Ca'

huaad ndundigooyim miid huingbi töxyjäy. Ni ca' huaad ndziptuunim ahua'nduunim. Ni ca' huaad nmigüg nmi'ijxtinaayim. ¹⁴ Tzoc cuych이나ayim cuyjugy'ajtim Jesucristo ytı'y'ajt. Tzoc tzinaayim tiyudädgy jadu'n nej Jesucristo tiyudädgy ti chinäy ya naaxhuiñ. Ca' nguyduunim ti jibicpi ajt n'aa njot yja'adzojcpy.

14

Ca' migüg mbocy'ixy

¹ Miich ajcxy nmigügtijcich, copicy mgöbigipy agujc jetcuyc ma miich mnayyöymújcigixy ajcxy yi migügtijc huidibi mibijcp je Cristo, per ca' tiyudädgy huinjihuÿ je Cristo ytı'y'ajt. Mgöbigipy per ca' mhuingapxpedipy, ca' ti myaj'ayucyooniypy miid yi' ajcxy. ² Ti migügtijc huidibi minamb co Dios ca' ti jicxy capx'aducy, etz jebi ajcxy jicxy huenytim ti jicxyity. Etz nañ ji migügtijc huidibi minam co Dios ti capx'aducy tzüch, paady ajcxy jicxy'adyii je'jada'ajty aay ujtz. ³ Yi migüg huidibi tzüch tzützp ca' huaad ixtijy je ymigüg huidibi yjicxpy je'jada'ajty aay ujtz. E nañ ni yi migüg huidibi jicxp aay ujtz ca' huaad ixtijy yi migüg huidibi tzüch tzu'tzp, com Dios ycöbijctaayb je jäy ajcxy huidibi ti mibicy Jesucristo. ⁴ Ca' huaad miich ajcxy mnimähuiipy yi mmigüg co ca' oytuñ, tim jadu'n nipaady nej co tüg jäy nimähuiipy huingbi jäy ytumbi co ca' oy ytuñ. Dios ci'm nimähuiip huidi ajcxy mibijcp Jesucristo, pen oytuñ o ca' oytuñ. Dios ypubejtyp pinjaty mibijcp, paady madaacp ajcxy ma chinaayin.

5 Nijéjity ajt nmigügtjc ymina'ñ co ooy ycopicyity n'amay'ajtim nijéjity xii, jacjadyii jäy ymina'ñ co ca' ycopicyity n'amay'ajtim jada xii. Huen nidüg nidüg yc'mhuinma'ñ yajtuñ pen y'amay'adamyb, o pen ca' amay'ada'ñ nije' nije' xii. **6** Iich ajt nmigügtjc huidi amay'ajtp nijéjity xii, hue' ajcxy tijy co Dios jadu'n tzojcp. E nañ iich ajt nmigügtjc huidi tzüch tzu'tzp, hue' ajcxy tijy co Dios jadu'n tzojcp, etz nañ yajnajxyp Dioscojuyip ma Dios miid yjicxy ypic yciixpi. Nañ tim jadu'n ajt nmigügtjc huidi ca' tzüch tzüdza'ñ, hue' tijy co Dios jadu'n tzojcp, etz nañ yajnajxyp Dioscojuyip miid yjicxy ypic yciixpi.

7 Ca' iich ajt nayyajtzinaayim amidzooci'm, nañ jadu'n ca' iich ajt ci'm ndzojcin co n'o'cim.

8 Pen njactzinaayim hue' anajty nguyduunim ajt nHuindzin Jesucristo chojcin. Pen n'o'cim yi' anajty jadu'n ti yajcöducy. Pen njactzinaayim, o pen n'o'cim, tú'ciy nipaady, com Jesucristo nHuindzin'ajtim ma yi tzinaayin etz ma yi o'cin. **9** Paady yciixp Cristo y'o'cy etz yjugypijcy jadüg'oc jigix jëb nihuindzin'ajttäy yi' yjäy huidibi jactzinaayb jacjugy'ajtp, etz jigix jëb nihuindzin'aty yi tiibì y'ögy.

10 ¿Na'amy co mmigüg mdzachpocy'ixy? o ¿Nej co mmigüg mdzach'ixtiy? Ca' jadu'n y'oyity co ajcxy jadu'n m'iñich. Com nidüg'óciy ajt njädaanim ma Dios ytÿydundac. **11** Com jadu'n jaybety ymiñ ma Dios ñecy, ma jadu'n ymina'ñ:

Janch janch co iich, je tügpajcipi Dios, jadu'n ymina'ñich co tüg'óciy naaxhuiñyjäy xyhingoxtinähuibich xyhuindzigihuibich, etz

nañ tüg'óciy naaxhuiñjay xycapxpaadibich
co iich je' tügpajcpi je Dios.

12 Com Dios nhuindzin'ajtim, paady ycixp
nidüg'óciy iich ajt nayguexictähuaaním ma Dios
yhuinduu, chi Dios xy'amidohuaaním nej ti
ndzinaayim ti njugy'ajtim nidüg nidüg.

Ca'migüg myajhuinmañydigooygíxy

13 Paady ycixpi ca' huaad naynixiic
naynigapxiim miñ xyipy. Hue' janchtiy miich
pidaaccix mhuinmañ co ca' ti mdungixipy
huidi mmigügtijc ca' jäygidägy, huidi mmigüg
yajpocycähuib. **14** Nnejhuiiybich tiyduvägy co
ajt nHuindzin Jesucristo yti'ajt xyajnejhuiiyim
co jëbi njicxim huen tim huidi jicxy tim huidi
picy. Je jicxy je picy ca' ma ycobocy. Per pen tüg
migüg yhuinmañ pidacp co Dios ca' jäygidägy co
yi' yjicxpy nijejity jicxy picy, pues ca' yhuaadity co
yi' jadu'mbi jay jicxy huidi yi' ytiipy co ca' huaad
njicxim. **15** Pen ca' m'oy'ity miid tüg migüg co ti
mjicxy je jicx picy huidibi yi' ytiipy co Dios ca'
jadu'n yaj'cöducy, chi ca' anajty mdzocy mjihuÿ
yi' mmigüg nej ypadyii. Com nañ Cristo ti y'ögy
miid yi' mmigüg ypcy ycixpi, paady ca' huaad
myajtigoy yi' mmigüg, miid co mjicxy huidi yi'
ca' jäygidägy. **16** Ca' ajcxy m'a'ixiÿgixipy co jibic
yajnigapx yajnimiydägipy huidibi miich ajcxy
myajnajxp co y'oyity. Oy miich mjahuinjihuÿ Dios
yti'ajt, per ca' huaad mdunipy huidi yi' mmigüg
ca' jäygidägy, e huin'it xyñigapxipy jibic. **17** Canan
Dios jadu'n yti'ajt xyñajtz'ane'miiyim huidijaty
huaad njicxim n'uucim, o huidi ca' huaad njicxim
n'uucim. Hue' janchtiy ti xyñajtz'ane'miiyim nej

jëbi tiyedudägyi ndzinaayim njugy'ajtim. Nej jëbi jocuyc n'ijtim miid ajt nmigügtijc. Nej jëbi jocuyc nayjihuiyim miid Dios ymic'ajt ma njot nhuinma'ñ. ¹⁸ Co jadu'n nguyduunim nej Cristo ytiy'ajt ti xyñajtz'ane'miiyim, huin'it jäygidägipy Dios etz nañ jadu'n jäygidägipy jay ajcxy nej anajty nduunim.

¹⁹ Tzoc panicxiim je huinma'ñ jadu'n nej jëbi ndzinaayim agujc jocuyc miid ajt nmigügtijc, ca' ma ti tzip ti capxy nmii'd'ajtim. Tzoc yajtuunim je huinma'ñ jadu'n nej jëbi huaad naybubejtim nidüg nidüg nej jëbi huaad nguychınaayim Dios ytiy'ajt. ²⁰ Ca' huaad nyajtigooyim Dios ytung miid tzip capxy jadu'n nej huidi jëbi huaad ndzüdzim, etz huidibi ca' huaad ndzüdzim. Janch tiy'ajt co Dios ca' ti jicxy ti picy capx'aducy, per pen njicxiim huidijaty nijejity ajt nmigügtijc yajcobojcpy, e jadu'n nyajhuinma'ñydigoooyim ajt nmigüg, chi nmidundigooyim Dios ytiy'ajt. ²¹ Tiy'ajt jadu'n co ca' huaad tzüch ndzüdzim etz ca' huaad vino n'uucim, o jactijaty huidibi ajt nmigüg yajcobojcpy. Com co jadu'n ajt n'idiidzim, hue' anajty ajt nmigüg nyajhuinma'ñydigoyaanim ma ymibijcin. ²² Miich ajcxy huidibi huinjihuuyb Dios ytiy'ajt co Dios ca' capx'aducy ti jicxin ti pijcin, ca' mnimiydacconaxipy miid jay ajcxy. Dios ñejhuiyb co miich mhuinjihuuy yi' ytiy'ajt. Jëbi jocuyc mdzinähuiipy pen mguychınaayb je huinma'ñ huidibi miich mnejhuiygixyp co ytudägyity, e huin'it ca' jibic mnayjihuuyb ajcxy. ²³ Tundigooyb yi' migügtijc huidibi jotmetz jicxp nijejity jicxy picy, miid co tzigiyyb yi' co Dios ymijotmädiyb co ti jicxy huidi ytiypy co ycobocy.

Tundigooyb jadu'n com ca' ti cuyduni Dios ytiy'ajt nej ci'm ti yajniguejy. Pen ca' nguyduunim jadu'n nej nhuinjihuuyim Dios ytiy'ajt, tundigooyim anajty.

15

Tzojcix migügtijc, ca' ñaydüğ mnaychogyii

¹ Eich ajt huidibi tiyduvägym nmibijcim etz nhuinjihuuyim Dios ytiy'ajt, copicy nmimecxtujcim ajt nmigügtijc huidibi ca'ni huinjihuuy yajxon Dios ytiy'ajt. Ca' huaad ti nduunim miid ngi'm jäygidaacın ycixpi. ² Copicy nyajtuunim oyhuinma'ñ miid ajt nmigügtijc, jadu'n nej jëbi ajt nmigüg jäygidägy, etz jadu'n nej jëbi nbubejtäm ajt nmigüg miid ymibijcın. ³ Com nañ Cristo ca' ti ytuñ miid yci'm jäygidaacın ycixpi, com jaybety jadu'n miñ ma Dios ñecy, ma je Cristo nimay Dios Teedy: "Miich mmidzip ajcxy huidibi xyñigapxp xyñi'oijiyb, xyñigapxpich xyñi'oijiybich ajcxy nañ jadu'n." ⁴ Com tüg'öciy Dios y'ayuc huidibi ycojay jecyajty, hue' cojay miid iich ajt ycixpi, jigix jëbi Dios ytiy'ajt nbaatim. Dios ytiy'ajt xyajnejhuiyim co Dios jadu'n tzocy co nmimecxtujcim ajt nmigügtijc. Nañ Dios y'ayuc xyjot'amijmooyim, e nañ xyajnejhuiyim jadu'n jëbi njip'ijxim pubejtìn ma Dios. ⁵ Com Dios, yi' je' huidi xypubejtäm miid mecxtujcın, e nañ xyjot'amijmooyim, paady huen Dios may'ajt tunipy ma miich ajcxy mjot mhuinma'ñ, jigix jëbi mmiid'idipy tú'ciy mjot mhuinma'ñ nej Jesucristo yjot yhuinma'ñ miidity, e jadu'n jëbi mnayyaj'oy'ijtigixy jocuyc ca' ma tzip capxy.

6 Dios miich ajcxy xypubedipy xypudigihuiipy, jígix jébi myajtugiygíxy mjot mhuinma'ñ, etz tú'ciy m'ojadájtcixipy mhuindzigiyygíxipy Dios Teedy etz iich ajt nHuindzin Jesucristo.

Jesucristo y'ayuc yajcapxhuäcxy ma huïdibi ca' yjudíojäity

7 Naygöbijcigix nidüg nidüg agujc jocuyc, tím jadu'n nej Cristo xycöbijccixy agujc jocuyc. Comnaygöbijcigixipy nidüg nidüg agujc jocuyc, huin'it Dios capxpaady y'idiipy. **8** Janch ti'y'ajt co Cristo y'oy ya naaxhuiñ, oy pubety judíojäy ajcxy, e jadu'n cuyduñ Dios ytíy'ajt huïdi yajhuinhuaniiy Abraham, Isaac etz Jacob jecy'ajty co jadu'n tuna'ñ miid yi' ajcxy ycixpi. **9** Nañ jadu'n Cristo ooy pubejty yi huïdibi ca' yjudíojäity, jaydëbi ajcxy capxpaadipy Dios, miid co ti ypa'ayoyii ajcxy. Com jaybety jadu'n ymiñ ma Dios ñecy, ma jadu'n David yminañ:

Com miich Huindzin Dios ti xycohua'ñich paady miich ngapxpaady ma yi jay ajcxy huïdibi ca' yjudíojäity. Iich miich nhuin'ihuiipy miid himnos.

10 E nañ jaybety jadu'n ymiñ ma Dios yñecy: Jocuyc'ajtcixy quipxy miid Dios yjäy miich ajcxy huïdi ca' yjudíojäity.

11 E nañ jaybety jadu'n ymiñ ma Dios ñecy, ma jadu'n ymina'ñ:

Capxpaatcix yi Huindzin Dios miich ajcxy huïdi ca' yjudíojäity. Capxpaatcix yi Huindzin Dios miich ajcxy nidüg'óciy naaxhuiñyäy.

12 E Isaías ycojay nañ jadu'n ma yi' ñecy, ma jadu'n ymina'ñ:

Ma'xung'adamb tüg Isaí y'ap y'oc, e yi' ane'mamb yi' jääy huïdibi ca' yjudíojäity. Co yi' jääy ajcxy huïdibi ca' yjudíojäity mijpidägipy je mij'ane'mbi, hue' ajcxy yjijp'ijxpy co möhuaanip oy'ajt.

13 Nmibijctzooybich Dios miid miich ajcxy ycixpi huïdijaty mibijcp Jesucristo, com njip'ijxim co Dios xymöhuaanim oy'ajtin. Nmibijctzooybich Dios miid miich ajcxy ycixpi co huen xyajjotcugihuij ajcxy, e nañ co huen xyajpoocxipy mjot mhuinma'ñ. Nmibijctzooybich Dios co huen xypubejtciyx xypudigiiygixy miid yi' yjihui'ñ ymic'ajt, jaydëbi mijip'ixipy ajcxy co mbaadip oy'ajtin mijcajee ma Dios.

14 Miich ajcxy migügtijc, jetcuyc nayjihuÿijiç miid miich ajcxy ycixpi, com nejhuiÿibich co miich ajcxy miidity oyjot oyhuinma'ñ, e nañ mhuinjihuiÿib ajcxy tüg'óciy Dios ytiy'ajt, paady jëbi mnayyaj'ixpíjcigixy nidüg nidüg.
15-16 Jotmic'amy ti nyajjäymejtzcoodyich miich ajcxy nijëjity Dios ytiy'ajt ma jada necy huïdi nyajnjayÿib ajcxy cham, com Dios may'ajt oy'ajt ti tuñ miid iich, e ti xyhuin'ixyich jaydëbi nduñich Jesucristo ytung ma yi jääy ajcxy huïdi ca' yjudíojäity. Jadu'n nduñich miid Dios ycixpi, co ngapxhuäcxyich je oybi tiy'ajt jadu'n nej Jesucristo y'o'cy miid jääy ajcxy ypocy ycixpi. Jadu'n Jesucristo ytuñ jigix jëbi Dios cöbigipy yi mayjäy ca'pi yjudíojäity huïdi ti mibicy Jesucristo etz huïdibi yi Espíritu Santo ti yajhuäch je jibicp ma ajcxy yjot yhuinma'ñ.

17 Com Jesucristo ytiy'ajt yajpaatp ma iich

njot nhuinma'ñ, paady ycixp ooy jocuyc nayjihuÿijich co nduñich miid Dios ycixpi. ¹⁸ Jada janchtiy iich nyajmiiidmiydacy miich ajcxy je may'ajt huidi Cristo ti tuñ co ngapxhuäcxich yi' y'ayuc. Ca' nyajmiiidmiydaaccixy huidi Cristo ytumyb miid jacpinjaty. Miid co ngapxhuäcxich Cristo y'ayuc, e nañ mijhuinma'ñ ndumybich miid Cristo ymic'ajt, paady mayjäy ycapxymidooyb Dios huidi ca'p ajcxy yjudíojäity. ¹⁹ Ti ngapxhuäcxich tüg'ociy Cristo ytiy'ajt nej jëbi ajcxy y'alma ñidzoocin paadip. Jim nyajtzondacyich Jerusalén, e ti nhuídijttäyich canaag agajp mabaad nja'tyich jim Ilirico ñaaxjot. E Dios yjihui'ñ ymic'ajt xypubejtich xypudigiiyich co iich mijhuinma'ñ nduñich, etz Dios ytiy'ajt nyéjcibich. ²⁰ Ooy njot'atyich co ngapxhuäcxibyich Jesucristo ytiy'ajt ma anajty ca' pin jayijp capxhuäcxyñi. Iich oga'n Jesucristo y'ayuc jim nmixinicxi ma yi' jääy ajcxy huidi ca' anajty midoy Jesucristo ytiy'ajt. Jadu'n nduuñich, jigix ca'ydi njiptigiyiich ma huingbi anajty jayijp ti capxhuäcxí Jesucristo ytiy'ajt. ²¹ Com jaybety jadu'n ymiñ ma Dios ñecy, ma Dios jadu'n ymina'ñ: Yi jääy ajcxy ymidohuaanip Cristo y'ayuc huidibi ca'ni anajty midoogixy. Yi jääy ajcxy yhuinjihuñhuaamyb je Cristo ytiy'ajt huidibi ca'ni anajty nejhuiÿygixy co yjijiity je Cristo.

Pablo huinmay co ñicxa'ñ jim Roma

²² Com ooy ndzachcapxhuäcxich Cristo ytiy'ajt canaag agajp, paady ca' nyajnibadiyich nícxibyich ma miich ajcxy. ²³ Canaag jimijt ndzachnijot'atyich anajty nícx'a'ñich ma miich

ajcxy. Ixti chamni ti nhuıdijttäyich majaty anajty nhuıdida'ñich. ²⁴ Paady njıjp'ijxypich co jëbi nnaxıhuıbich ma miich ajcxy co anajty nıcxyich jım España ñaaxjot. Huäcxıbaambich jım ma miich ajcxy jëbi hueeni ajcxy ngapxim nmıydaacim. Nañ hue' njıjp'ijxypich co xypubedaambich miich ajcxy miid ndu'amgıxpich. ²⁵ Jayıjp nnıcxa'ñich jım Jerusalén, chiini nnıcxa'ñich ma miich ajcxy. Nminicxaamybich jım Jerusalén hueeni meeñ huıdibı nyegaamybich ma yi mıbjcpıdıc jım Jerusalén miid ayoobtıc ycıxpı. ²⁶ Com yi mıbjcpıdıc ya Macedonia etz Acaya ñaaxjot ti ajcxy yhuinma'ñ pıdaaccıxy co ajcxy pubeda'ñ yi ayoobtıc jım Jerusalén huıdibı mıjpıdacp Jesucristo. ²⁷ Ooy ajcxy jetcuyc ñayjıhuıyii co ymigügtıc pubeda'ñ jım Jerusalén. Paatıp co pubedipy ajcxy, com ma yi judıojäy ajcxy, jım ajcxy ti paady Dios ytı'yajt, paady paatıp ajcxy huıdi ca' yjudıojäyity co pubedipy yi judıojäy ajcxy. ²⁸ Co anajty ti nyajcıdigiyyaaygixy je meeñ huıdibı yi migügtıc ya Macedonia etz Acaya ti yajmujccıxy miid je mıbjcpıdıc ycıxpı huıdibı yajpatıp jım Jerusalén, huin'it nnıcxa'ñich jım España ñaaxjot. Nnaxıhuaambich ma miich ajcxy co anajty jım nnıcxic. ²⁹ Nejhuiıybich co anajty jım naxıyich ma miich ajcxy, je Cristo xypubedipich je ymıc'ajt, e nyegıpich Cristo ymıc'ajt ijxpejt etz nyaj'ixpigıpyich miich ajcxy je Cristo ytı'yajt.

³⁰ Miich ajcxy nmigügtıcich, com miich ajcxy mıjpıdaaccıxp iich ajt nHuindzin Jesucristo, e com miich ajcxy miid Dios yjıhui'ñ ymıc'ajt

ma m'aa mjot, e nañ xychojcpich xyjihuiybich, paady ycixp nbijctzooyich may'ajt, yajtügiiygixy m'ayuc mhuinma'ñ miid iich, jëbi tú'ciy Dios nmibijctzoohuim mictägy miid iich ycixpi.

31 Mibijctzoogix Dios co huen xyñihua'ñich xycuhua'ñich ma yi judiojäy ajcxy jim Judea naaxjot, huidibi xyca'ixaambich co ajcxy ca' mijpidägy Jesús. Nañ mibijctzoogix Dios co yi mibijcpidijc jim Jerusalén cöbigipy ajcxy oy yajxon je pubejtìn huidibi iich jim ngiyegaamy.

32 Mibijctzoogix Dios co huen xypubedipy xypudigihuibich, jëbi nícxibich ma miich ajcxy agujc jetcujc, ca' ti jotmay, pen Dios jadu'n tzojcp, etz nañ jëbi nhuäcxibipich jim ma miich ajcxy agujc jetcujc, e jim iich nhuinma'ñ nyajpocxip.

33 Mibijctzooybich Dios miid miich ajcxy ycixpi, je Dios huidibi jetcujc'ajtìn yejcp, co huen miich ajcxy xypubedipy xypudigihuipy. Jadu'n jadu'n. Amén.

16

Capxpoocxin nidüg nidüg ma pinjaty y'ixy'ajtyp

1 Cham iich miich ajcxy nyajniibijccixy, cöbijccixy je ajt nmigüg töxyjäy je Febe co anajty nícxxy ma miich ajcxy. Yi' je' nidügti huidibi pubejtìn tumb ma je mibijcpidijc jim Cencrea. **2** Mdunipy may'ajt mgöbigipy Febe miid ajt nHuindzin Jesús ycixpi. Com jadu'n ycopicity co jay huidibi mibijcp Jesucristo huen naymigüg'ájtigixy. Mbubedip mbudigihuip jadu'n nej yi' jotmay miidity. Yi Febe ti ooy mayjäy pubety, e nañ ti xypubetyich.

3 Nguejxypyich capxpoocxin ma jada necy miid yi Priscila etz Aquila huidibi iich anajty miid ooy oy nduñ co ngapxhuäcxyich Cristo ytiy'ajt. **4** Yi Priscila etz Aquila yojx ytooc ajcxy yjugy'ajtin miid iich yciixpi, ca'ydi n'ögyich. Nyajnajxypich jäygidaacin ma Dios miid yi' ajcxy yciixpi, co ti xypubetyich ajcxy. E nañ jadu'n tüt'öciy jäy ajcxy huidibi ca'pi yjudíojäyity yajnajxcixy jäygidaacin ma Dios miid yi' ajcxy yciixpi. **5** Nguejxypich capxpoocxin nañ jadu'n ma jada necy miid yi mibijcpidijc ajcxy huidijaty naymujccip ma Priscila etz Aquila ajcxy ytiyc. Etz nañ nguejxpyich capxpoocxin ma yi Epeneto huidibi ooy ndzocyich. Yi je' tim jayijp huidibi mijpidaac Cristo jim Acaya ñaaxjot. **6** Etz nañ nguejxypich capxpoocxin ma María, yi' ooy ti ytuñ miid miich ajcxy miid Cristo yciixpi. **7** Etz nañ nguejxpyich capxpoocxin ma yi Andrónico etz Junias. Iich n'amigüg ajcxy huidibi ti ypujxtijc iñay quipxy miid iich. Capxpaady ajcxy y'ity miid yi apóstoltijc. Jacjayijp ajcxy mijpidacy Jesucristo ca'ydi iich.

8 Etz nañ nguejxypich capxpoocxin ma yi Amplias, huidibi ooy yajxon mijpidägy ajt nHuindzin Jesucristo. **9** Nañ nguejxypich capxpoocxin ma yi Urbano huidibi xymiiidtuñich co iich anajty ngapxhuäcxyich Jesucristo ytiy'ajt. Nañ jadu'n nguejxypich capxpoocxin ma yi Estaquis huidibi oy ndzocy njihuïyich. **10** Nañ nguejxpyich capxpoocxin ma yi Apeles, huidibi ooy tiy'ajt ti yecy co yi' ymibijcpy Cristo tiyudädgy. Nañ nguejxypich capxpoocxin ma yi Aristóbulo etz jac pinjaty huidibi yajpatp ma yi' ytiyc. **11** Nañ

nguejxypich capxpoocxin ma iich n'amigüg yi Herodión. Etz nañ nguejxypich capxpoocxin ma yi Narciso yjuugy ymigüg huidibí mijpidacp iich ajt nHuindzin Jesucristo. ¹² Nañ nguejxypich capxpoocxin ma yi Trifena etz Trifosa huidijaty tumb ma ajt nHuindzin Jesús ytung. Nañ nguejxypich capxpoocxin ma Pérsida, je migüg huidi oy ndzocyich, etz nañ huidi ooy ytuñ ma ajt nHuindzin Jesucristo ytung. ¹³ Nañ nguejxypich capxpoocxin ma yi Rufo, je huidibí yi mibijcpidijc ycömaayb. Nañ nguejxypich capxpoocxin ma yi' ytaj, com jadu'n njihuÿich jadu'n nej jihuÿ yi' ndaj'adyijich. ¹⁴ Nañ nguejxpyich capxpoocxin ma yi Asíncrito, yi Flegonte, yi Hermas, yi Patrobas, yi Hermes etz ñan tûg'óciy yi mibijcpidijc huidi jím yajpatp ma yi' ajcxy. ¹⁵ Nañ nguejxpyich capxpoocxin ma yi Filólogo, yi Julia, yi Neroo etz yi' y'uch töxyjäybí, yi Olimpas, etz nañ tûg'óciy yi mibijcpidijc huidibí yajpatp jím ma yi' ajcxy.

¹⁶ Naygapxpóocxigix xic xon nidüg nidüg. Naygimájtzigix miñ yxipy agujc jotcujc. Tûg'óciy huidibí mibijcp Jesucristo ma yi jacjaydyii cajp, yquejxyp ajcxy capxpoocxin ma miich ajcxy.

¹⁷ Miich ajcxy migügtijc, may'ajt nbijctzooybich naygüend'adí' ajcxy ma yi jää ajcxy huidibí mimiimb ayuc ca'pi ytiy'ajtity, huidibí nigoob yjäyyajtziptuna'ñ yjäybíjc-huäcxal'ñ, huidibí ca'ixa'ñ yi Dios ytiy'ajt huidibí ti m'ixpijccixy. Puuhuäctüd miich yi' ajcxy. ¹⁸ Com yi jää ajcxy huidibí ymigügtijc yajhuinma'ñydigooyb, ca' ajcxy tuñ Jesucristo ytung. Hue' ajcxy yaj'ixpijcp huidi yci'mhuinma'ñ yci'mdzojcin. Je' ajcxy

huin'ínigixp je jää ajcxy huidibi ca' mijcajee y'ixpicity. Yí ayuc huidibi ymihuidijtyp, jadu'n yajmidoy nej jihuüy oy ytiyity yjanchity, per ca' yí' yjanchity. ¹⁹ Com mayjäy ti xyajmidoooyich jadu'n nej miich ajcxy mgapxymidoy Jesucristo, paady jocujc nayjihuüyijich miid miich ajcxy ycixpi. Ndzojcpich co miich ajcxy mnejhuihipy huidibi oyhuinma'ñ jaydëbi mdúngixipy ajcxy etz ca' jibic-huinma'ñ mdúngixipy. ²⁰ Dios oyhuinma'ñ etz mic'ajt ti xymooyim jëbi ndzinaayim miid ajt nmigügtijc agujc jocujc, ca' ma tzip capxy. Tím huington je xii je tiempo mina Dios yajcödigoya'ñ yi mujcu' ymic'ajt, e yí' xypubedip xypudigühiip jëbi mmimadägipy yi ca'oybi. Nmibijctzooybich Dios miid miich ajcxy ycixpi co iich ajt nHuindzin Jesucristo huen may'ajt oy'ajt tuñ miid miich ajcxy jabom.

²¹ Je Timoteo huidibi tomb miid iich co ngapx-huäcxich Jesucristo ytiy'ajt xyajniguejxp ajcxy capxpoocxin. Nañ jadu'n Lucio, Jasón etz Sosípater iich n'amigüg ajcxy, xyajniguejxp capxpoocxin.

²² Iich Tercio huidibi cojaayb Pablo y'ayuc ma jada necy, nañ nguejxypich capxpoocxin ma miich ajcxy, com iich nañ jadu'n nyajpaadyich ma ajt nHuindzin Jesucristo.

²³ Nañ jadu'n Gayo xyajniguejxp capxpoocxin, yi' xyajjättacich. E nañ je jää ajcxy huidibi mijpidacp Jesucristo huidibi ajcxy nayyöymujcip ma Gayo ytiyc yquejxyp ajcxy capxpoocxin ma miich ajcxy. Erasto je cajp ytesorero etz ajt nmigüg huidibi yxii Cuarto, nañ xyajniguejxp ajcxy capxpoocxin.

24 Nmibijctzooybich Dios miid miich ajcxy ycixpi jabom jabom co iich ajt nHuindzin Jesucristo huen may'ajt oy'ajt tuñ ma miich ajcxy. Amén.

*Je capxpoocxiñ ma yaj'ibaa dy yajcapxpaady
Dios*

25 Tzoc cömayim Dios, tzoc ojadajtim, tzoc huin'ihiim miid himnos. Dios miid ymic'ajt jëbi xypubedipy xypudigihuiipy ajcxy, jaydëbi ajcxy tiy'dudägy mmibigipy Jesucristo, ca'ydi mjotmetzciiygixy. Tim jadu'n nej je oybi tiy'ajt huidibi ngapxhuäcxpich tim jadu'n nej je Jesucristo ytiy'ajt huidibi jacjadyii jäy ycapxhuäcxciyyp. Jada je tiy'ajt huidibi jecy'ajty ca' piñ huinjihuiy huidibi Dios ti xyajnejhuiyim. **26** Dios ti xyajhuinjihuiyim nej yhuimbidozimy je ayuc huidibi je profetas ajcxy ycojay jecy'ajty. Dios huidibi tzinaayb huinixii huinitiempo, ane'mb co huen yajcapxhuäcxy jada tiy'ajt oybi ma tüg'ociy naaxhuiñjäy, jigix jëbi mayjäy mijpidägiñ etz capxymidoohuiipy Dios.

27 Miid co Jesucristo ooy mijhuinma'ñ tuñ miid iich ajt ycixpi, paady tzoc cömayim, tzoc ojadajtim etz tzoc huin'ihiim miid himnos huinixii huinitiempo yi tügpajcipi Dios huidibi ñejhuiydaayb tüg'ociy. Jadu'n ngapxcíxyich. Amén.

El Nuevo Testamento en mixe de Coatlán New Testament in Mixe, Coatlán (MX:mco:Mixe, Coatlán)

copyright © 1976 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Coatlán Mixe (Mixe, Coatlán)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixe, Coatlán [mco], Mexico

Copyright Information

© 1976, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixe, Coatlán

© 1976, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2018-11-16

**PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022**

4190de74-18ab-52cf-ba4e-5f99ab05892f